

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

16
1922

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

ÉDITIONS
BAS. N. GRÉGORIADÈS

Ε.Υ.Δ της Ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΙΣΤ΄. — 31 Δεκεμβρίου 1922. — ΤΕΥΧΟΣ Δ΄.

ΤΟ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 3Γ ΚΑΤΑΛΟΙΠΟΝ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 3γ κατάλοιπον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἀκούθων ἀντιγράφων·

1) Ἀντιγράφου ἐκ τοῦ κώδικος Vindob. Theol. Gr. CCXIII διὰ χειρὸς τοῦ Σπ. Λάμπρου σ. 30.

Ἴδου τί σημειοῖ ὁ Λάμπρος περὶ τοῦ κώδικος τούτου ἐν τέλει τοῦ ἑαυτοῦ ἀντιγράφου (σ. 30).

«Cod. Vind. Theol. Gr. CCXIII χρητῶς εἰς τέταρτον γεγραμμένος κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ ἰσ' αἰῶνος. Augerius de Busbecke comparavit Constantinopoli. Σύνκειται ἐκ φύλλων 29.

φύλλ. 1—7α. Τὸ πρῶτον περὶ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ψαλμῶν ποίημα τοῦ Ψελλοῦ.

7α—24α. Τὸ δεύτερον περὶ ψαλμῶν ποίημα.

24α—26α. Τοῦ αὐτοῦ τὸ περὶ δογματικῶν.

26β—τέλους. Τοῦ αὐτοῦ τὸ περὶ τῶν ἐπτὰ συνόδων.¹

Κατὰ ταῦτα ὁ ὑπ' ἀριθμὸν 213 κώδιξ περιλαμβάνει τέσσαρα ἔργα τοῦ Ψελλοῦ. Τῶν ἔργων τούτων ἀντέγραψεν ὁ Λάμπρος μόνον τὰ δύο πρῶτα, καθ' ὅσον περὶ τῶν δύο τελευταίων

1 Ὡς ἐκ τοῦ δευτέρου τετραδίου γίνεται δῆλον ὁ κώδιξ 213 περιλαμβάνει καὶ τὸ περὶ τοῦ νομοκάνονος ἔργον τοῦ Μιχαήλ Ψελλοῦ.

ἐγνώριζεν ἤδη ὅτι ἦσαν ἐκδεδομένα¹. Τὰ ἀντιγραφέντα ἔργα εἶνε τὰ ἀκόλουθα:

α (1—14). «Τοῦ ὑπερτίμου κυροῦ Μιχαήλ τοῦ Ψέλλου πρὸς τὸν βασιλέα Μονομάχον.

Ἄρχ. Οὐκ ἔστι τὸ ψαλτήριον, δέσποτά μου, βιβλίον.

β (σ. 14—20). «Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν βασιλέα».

Ἄρχ. Ὁ θεοπύτωρ βασιλεὺς Δαυὶδ ὁ ψαλμογράφος.

2) Παραβολῆς τοῦ κειμένου τῶν ἔργων τοῦ Μιχαήλ Ψέλλου α) περὶ δογμάτων, β) περὶ νομοκανόνου καὶ γι περὶ τῶν ζ' συνόδων, τοῦ εὐρισκομένου ἐν τῇ ἀνωτέρω μνημονευθέντι κώδικι ὑπ' ἀριθμὸν 213, ὡς καὶ ἐν τῷ κώδικι Med. Gr. Vindob. XXXIII πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Meermann ἐκδοθὲν κείμενον ἐν τῷ «Novus Thesaurus juris civilis et canonici» τομ. 1 σελ. 75 ε.

Ἡ παραβολὴ αὕτη περιλαμβάνεται ἐν σελίσιν ὁκτώ. Ἐν τῇ πρώτῃ τούτων ἀναγινώσκομεν «Ψέλλου Περὶ δογμάτων, Περὶ νομοκανόνου Περὶ τῶν ζ' συνόδων». Ἐν σελίδι 4 «Ἡ παραβολὴ πρὸς τὴν ἔκδοσιν τοῦ περὶ δογμάτων ποιήματος τοῦ Ψέλλου πρὸς Meermann Thesaurus juris civilis et canonici Tom. I σ. 75 ε.

A = Cod. Med. Gr. Vindob. XXXIII τοῦ ιε' αἰῶνος περίπου.

B = Cod. Theol. 213 ιστ' αἰῶνος», καὶ ἐν σελίδι 8 «C = Cod. Med. Gr. XXXIII.»

Κατὰ ταῦτα ὁ Λάμπρος σημειοῖ ἐνταῦθα τὰς διαφόρους γραφὰς τῶν κωδίκων² Vind. Theol. Gr. CCXIII καὶ Med.

1 Τούτο γίνεται ἄλλον καὶ ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 2 ἔργου τοῦ Λάμπρου, τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ καταλοίπῳ συμπεριλαμβανομένου.

2 Τὸν δεῦτερον τούτων παριστᾷ διὰ τοῦ Α, τὸν δὲ πρῶτον διὰ τοῦ Β ὡς πρὸς τὰ δύο πρῶτα ἔργα, ὡς πρὸς δὲ τὸ τρίτον τὸν δεῦτερον παριστᾷ διὰ τοῦ C, τὸν δὲ πρῶτον διὰ τοῦ cod. Theol. 213 ἢ ἀπλῶς 213.

Gr. XXXIII ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Meermann ἐκδοθὲν κείμενον τῶν ἔργων τοῦ Μιχαήλ Ψελλοῦ Περὶ δογμάτων, Περὶ νομοκανόνου καὶ Περὶ τῶν ζ' συνόδων.

3) Ἀντιγράφων δύο τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς Μιχαήλ τοῦ Ψελλοῦ πρὸς τὸν ἀνεψιὸν τοῦ πατριάρχου Μιχαήλ τὸν Θεοφύλακτον ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 274 κώδικος τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει μονῆς Διονυσίου.

Τὸ πρῶτον τούτων (σ. 8ον) ἔχει ἀντιγραφή ὑπὸ τοῦ Φ. Γεωργαντᾶ, τὸ δὲ δεύτερον (σ. 2. 4ον) ὑπὸ τοῦ Σωκράτους Κουγέα. Ἐν τέλει τοῦ δευτέρου ἀναγινώσκομεν

ἐν μ. Διονυσίου τῆ 16(7)95

Σ. Κουγέας

Παρεβλήθη

Σ. Λάμπρος*

Ὡς φαίνεται ἐγένετο πρῶτον τὸ ὑπὸ τοῦ Φ Γεωργαντᾶ ἀντίγραφον, ἔπειτα δὲ τὸ ὑπὸ τοῦ Κουγέα πάντως κατ' ἐντολήν τοῦ Λάμπρου λησμονήσαντος ὅτι τῆς ἐπιστολῆς ταύτης εἶχεν ἤδη ἀντίγραφον. Σύγκρισις τῶν δύο ἀντιγράφων ἐλαχίστως δεικνύει καὶ ἀσημάντους διαφοράς¹, ὅπερ ἀναμφισβότως πιστοποιεῖ τὸ εὐσυνείδητον τῆς ἐργασίας τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων συνεργατῶν τοῦ Λάμπρου.

Ταῦτα ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ καταλοίπου τούτου.

Τὰ ἀντιγραφέντα ἔργα, εἰ καὶ ἄλλοθεν γνωστά, εἶνε ἄξια ἐκδόσεως ἕνεκα τοῦ ὀρθοτέρου κειμένου, ἐξ οὗ ἀντεγράφησαν, καὶ τῆς προσεκτικωτέρας ἀντιγραφῆς καὶ διορθώσεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Λάμπρου². Ἄξια ἐπίσης ἐκδόσεως εἶνε καὶ ἡ παρα-

1 Ἄξιον ἐν τούτοις σημειώσεως εἶνε ἐνταῦθα ὅτι ὁ μὲν Γεωργαντᾶς σημειοῖ ὅτι τὸ ἔργον περιείχετο ἐν φύλλῳ 10α—12α, ἐν τῷ δὲ Κουγέας 18α—20α.

2 Ὅδῳ δύνανται ὁ ἀναγνώστης νὰ παραβάλῃ τὸ ἡμέτερον κείμενον πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Ruefle ἐκδοθὲν ὑπὸ τῆς ἐπιγραφῆς «Ψελλοῦ ἀνέκδοτος» bibliographie des écrits inédits de Michel Psellus suivie de

βολή τοῦ κειμένου τῶν ἔργων τοῦ Μιχαήλ τοῦ Ψελλοῦ περὶ δογμάτων, περὶ νομοκανόνου καὶ τῶν ζ' συνόδων ἢ γενομένη ὑπὸ τοῦ Λάμπρου καὶ περιεχομένη ἐν τῷ καταλοίπῳ τούτῳ. Κατὰ ταῦτα ἐκδίδομεν κατωτέρω 1) τὰ δύο περὶ τῶν ψαλμῶν ποιήματα τοῦ Ψελλοῦ, 2) τὴν παραβολὴν τῶν ἔργων τοῦ Μιχαήλ Ψελλοῦ περὶ δογμάτων, περὶ νομοκανόνου καὶ τῶν ζ' συνόδων καὶ 3) τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ψελλοῦ πρὸς τὸν ἀνεψιὸν τοῦ πατριάρχου κύρ Μιχαήλ τὸν Θεοφύλακτον.

Κ. Ι. Δ.

I

**Τοῦ ὑπερτίμου Κυροῦ Μιχαήλ τοῦ Ψελλοῦ
πρὸς τὸν βασιλέα Μονομάχον.**

Οὐκ ἔστι τὸ ψαλτήριον, δέσποτά μου, βιβλίον
ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσι, πάντως ἐξ ἀγνοσίας,
ἀλλ' ἦν τὸ πρὶν δεκάχορδον ὄργανον ὡς κιθάρα
ψαλτήριον καλούμενον ἐξ ἑτυμολογίας
ἀπὸ τοῦ τὰ ψαλλόμενα τηρεῖν τοὺς μελωδοῦντας.
Πρὸς τοῦτο τὸ ψαλτήριον, οἱ ψαλμοὶ τοῦ προφήτου
ἑμελωδοῦντο σύμπαντες ἑμμέτρως γεγραμμένοι,
ὕστερον δὲ τὸ σύνταγμα τῶν ψαλμῶν συντεθέντων
ψαλτήριον ὠνόμασται ὡς ἐκ μετωνυμίας.
Ἔχει δὲ τὸ ψαλτήριον ψαλμούς, αἶνους καὶ μέλη,
ἔχουσι δ' ἐπιγράμματα τοὺς σκοποὺς προδηλοῦντα
δύσκολα καὶ δυσκίνητα τούτων τὴν γνῶσιν μάθε.
Τὰ πλείω δ' ἀντίγραφα τυγχάνει παρ' Ἑβραίοις.

texte de trois morceaux inédits de Psellus sur les Psaumes» (ἐν εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ ἐν Κων)πόλει φιλολογικοῦ συλλόγου παραρτ. τοῦ ΙΗ' Τόμου 1888 σ. 591—614· πρὸς ἰδίᾳ ἐν σελίδι 609 ἔ. «Poème sur les titres des Psaumes tiré du ms de Paris 1277 (XIII siècle fol. 244).

Εὐθύς ὁ πρῶτος τῶν ψαλμῶν ἐπιγραφὴν οὐκ ἔχει·
 οὕτω μοι καὶ τὸν δεύτερον ἀνεπίγραφον ἔχε,
 σὺ δέ μοι μόνον μάνθνε τοὺς ἐπιγεγραμμένους.
 Τοῦ τρίτου τὴν ἐπιγραφὴν οὕτως εὐρήσεις, ἄναξ,
 ψαλμὸς Δαυὶδ ἕτ' ἔφευγεν Ἀβεσαλώμ τὸν παῖδα.
 Ὁ γὰρ υἱὸς Ἀβεσαλώμ, ἀζύνετος τυγχάνων,
 ὣδινεν ἐπανάστασιν κατὰ πατρὸς ἀθρόαν,
 ἐν ᾧ Δαυὶδ καταπλαγεῖς ἀπέδραμεν εὐθέως
 καὶ φεύγων καὶ θλιβόμενος ἄδει θεῷ τὸν θρῆνον.
 Ἐπιγραφὴν ὁ τέταρτος εἰς τέλος ἔχει μόνον
 νενικηκῶς· γὰρ τὴν ἐχθρόν· ἐν τέλει τοῦ τροπτείου,
 ψαλμὸν ποιεῖται τῷ θεῷ μετ' ὣδης μελιρρύτου·
 «ἐν θλίψει γὰρ ἐπλάτυνε, φησὶν, εἰσήκουσέ μου»
 ἢ πάλιν τέλος νόησον ἕξοδον τὴν ἀντεῦθεν.
 Ὁ πέμπτος εἰς τὸ τέλος δὲ «ὑπὲρ κληρονομώσεως.»
 Κληρονομώσα δὲ ἐστὶ τοῦ θεοσδότου κλήρου
 ἢ σύμπασα τῆς ἐθνικῆς μερίδος ἐκκλησία·
 ἢ κληρονόμος αὕτη γὰρ ἐν τέλει τῶν αἰῶνων.
 Ὁ ἕκτος ἐπιγράφεται μόνον «ὑπὲρ ὀγδόης»
 ἦτοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ μέλλοντος αἰῶνος·
 ἕβδομος γὰρ ὁ νῦν καιρὸς, ὀγδοὸς δ' εὐν ὁ μέλλων.
 «Μὴ τῷ θυμῷ σου γὰρ φησὶν ἐλέγξῃς με, Χριστέ μου»,
 ὁρᾷς ὀδύνης ῥήματα φοβεροῦ κριτηρίου ;
 Ὁ ἕβδομος ἐπιγραφὴν ἔχει τοιαύτην, ἄναξ
 «ὃν ἤσεν ὑπὲρ τοῦ Χουσι Ἰεμενὶ Κυρίφ.»
 Τοῦ γὰρ παιδός, ὡς εἴρηται, Ἀβεσαλώμ μανέ· ἰος
 καὶ τοῦ προφήτου τοῦ Δαυὶδ τὸ τάχος ἀποδράντος,
 εἰς ᾧ τῶν φίλων ὁ Χουσι τοῦ θυμαστοῦ προφήτου
 τρέχει πρὸς τὸν Ἀβεσαλώμ, φυγὼν ἐν ὑποκρίσει
 καὶ πείθει παραστρατηγῶν τὸν τύραννον ἐκεῖνον
 μὴ κατὰ πόδας ἐπεσθαι τῷ πατρὶ πεφευγότι,
 ἀλλὰ συντάττειν πόλεμον καὶ στρατὸν συναθροῖσθαι,
 κἀντεῦθεν ἀναπνεύσαντα τὸν Δαυὶδ ἱστορεῖται
 συστήσαι πόλεμον αὐτῷ καὶ καθελεῖν εἰς τέλος.

Ποιεῖται γοῦν ὁ ἐν Χρυσῷ ψαλμοῦς εὐχαριστίας.
 «Ἐπεὶ ληνῶν» ἐπιγράμμα ψαλμὸς ἕγδους ἔχει·
 ληνοὶ γὰρ θεοπάτητοι τῶν ἐθνῶν ἐκκλησίαι,
 το γλεῦχος ἀποστάζοντες τὸ τῶν εὐαγγελίων.
 Ὁ δ' ἕνατος ἀπόρρητος· ὑπερὶ γὰρ τῶν κρυφίων
 τῶν τοῦ υἱοῦ τῆν θαυμαστὴν κατάθασιν λαμβάνει.
 Γίος δὲ τίνα κρυφία· ἢ κένωσις τοῦ λόγου·
 κρυφίως γὰρ ταπεινωσιν τῆν κατάθασιν λέγει.
 Ἴδε γὰρ τῆν ταπεινωσιν, φησὶ πρὸς τὸν πατέρα,
 ὁ τοῦ θανάτου τῶν πυλῶν ὑψῶν με παραδόξως.
 Ἡ δ' εἰς τὸ τέλος σύμπαντες ἐπιγραφὴν λαβόντες
 ἢ τὸ ἐν τέλει τρόπαιον δηλοῦσι παραδόξως
 ἢ τὸ κοινὸν καὶ γνώριμον τέλος τὸ τοῦ θανάτου.
 Ὁ δὲ πεντεκιδέκατος ἔχει στηλογραφίαν.
 Ἐπερ ἐστὶ τὸ τρόπαιον τῶν πράξεων ἢ στήλη.
 Ἐφ' μετ' αὐτὸν ἐπιγραφὴ ἢ προσευχὴ τυγχάνει
 ψαλμὸς οὗτος ἐρρυθμιστά· ἐν Ἀλίψει γεγραμμένος
 «Εἰσάκουσόν μου, Κύριε, καὶ πρόσχεε τῇ δεήσει.»
 Ἐὶ δ' αὖ ἑπτακαιδέκατον μελοῖ τῇ δεσπότῃ
 εἶσαν ἐρρυθσθη τῶν ἐχθρῶν καὶ τοῦ Σαοῦλ ἐκεῖνος.
 Οὕτως γὰρ ἐπιγέγραπται σαφῶς καὶ πολυστόχως.
 Ἐὶ δ' εἰκοστόπρωτον ψαλμὸν αὐτὸς ὁ λόγος ἔδει·
 κρυφίως δ' ἐπιγέγραπται καὶ ἐγκεκαλυμμένως
 ὑπερὶ τῆς ἀντιλήψεως ἐν τέλει τῆς πρώτης·
 ἐωθινῇ δ' ἀντίληψις ἢ κένωσις τοῦ λόγου
 ὡς ὄρθρος ἐπιλάμψασα πᾶσι τοῖς ἐν τῷ σκότει·
 ὠρυξαν γὰρ φησὶ σαφῶς καὶ χειράς μου καὶ πόδας.
 Ὁ δ' εἰκοστότριτος ψαλμὸς τῆς μιᾶς τῶν Σαβδάτων·
 ἅπαξ γὰρ καταβεβηκῶς ἀνέπαυσε τῆν κτίσιν·
 πολλῶν γὰρ ἀναπαύσεων αὕτη τιμιωτέρα.
 Ὁ δ' ἕκτος πρὸς τοῖς εἴκοσι ψαλμὸς πρὸ τοῦ χρισθῆναι,
 πρὸ τοῦ χρισθῆναι γὰρ φησὶ χρισματι βασιλείας.
 Χρίσεις δὲ τρεῖς γινώσκομεν· τοῦ θαυμαστοῦ προφήτου
 ἐν Βηθλεὲμ ἐκ Σαμουήλ, ἐν Χεβρών ἐξ ὀλίγων,

τὴν τρίτην ὑπὸ ξυμπασῶν τῶν φυλῶν γενομένην.

Πρὸ τοῦ χρισθῆναι τοιγαροῦν τὴν τρίτην ἴσως χάριν
ὁ μελωργὸς ἐξέτετο Δαυΐδ τὸ ρηθὲν μέλος.

Ἰὼν δ' εἰκοστόγδοον ψαλμὸν ἐξόδου σκηνῆς γράφει,
ἡ δὲ σκηνὴ καὶ ἐξόδος ἀμφότερα γὰρ κεῖται.

Δηλοῖ δ' ἐκάστη τῶν γραφῶν τοῦ σώματος τὴν λύσιν·
ἐξόδιος σκηνὴ καὶ γὰρ ὁ θάνατος τυγχάνει.

Ἰὼν δὲ γε μετ' αὐτὸν ψαλμὸν ἐγκαινισμὸν οἰκίας,
ταυτέστιν ἀνοικοδομήν τῆς νέας ἐκκλησίας.

Ὁ δ' ἐφεξῆς ἐκστάσεως ἐπιγραφὴν λαμβάνει.

Ἰῆς ἐκκλησίας γὰρ φησι τῆς θείας καινισθείσης
ἐξέστημεν θαυμάσαντες τὰ τῆς οἰκονομίας.

Ὁ δὲ τριακοστόπρωτος συνέσεως τυγχάνει.

Συνῆκε γὰρ προφητικοῖς ὄμμασιν ὁ προφήτης
τὴν ἄρρητον κατάβασιν τοῦ θείου μυστηρίου.

Ὁ δὲ τριακοστότρίτος πολύστιχος τυγχάνει.

Ἡ ἀλμὸς γὰρ τῷ Δαυΐδ φησιν ὅπότεν δι' ἀνάγκην
τὸ πρόσωπον ἠλλοίωσεν ἐπὶ τοῦ Ἀβιμέλεχ,

ὁ δὲ πεισθεὶς ἀπέλυσε φεύγοντα τὸν προφήτην.

Φεύγων γὰρ εὗτος τὸν Σαούλ ἦλθεν εἰς Ἀβιμέλεχ,

ἱερουργὸν τυγχάνοντα τότε τῶν κατὰ νόμον,

εἶτα ἐξ ψεύδος εἰρηκῶς ὡς φωραθεὶς ἀλῶναι,

μὴ γὰρ φυγεῖν, ἀλλ' ἀπελθεῖν κελεύσματι δεσπότητος.

Τὴν γοῦν ὑπάκρισιν αὐτὴν ἠλλοίωσιν εἰρήκει.

Ὁ δὲ τριακοσθέβδομος ἀνάμνησιν Σαββάτου

Τὸ δ' εἰς τὸ τέλος Ἰδιθοῦμ ᾠδὴ Δαυΐδ σὺ νόει

ὡς χοροφάλης εὗτος ἦν, Ἰδιθοῦμ κεκλημένος,

ὦ τὸν ψαλμὸν ἀνέθετο μελωδεῖν ὁ προφήτης.

Τοῦτο καὶ τοῖς υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν τυγχάνει.

Ἐχοροφάλτου ἀμφω γὰρ τοὺς ψαλμοὺς μελωδοῦντες

οἷς ὁ ψαλμὸς ἐκδέδοται πρὸς γνῶσιν ἀπορρήτων.

Τὸ δ' ὑπὲρ ἀλλοιώσεως τῆς μελλούσης ἐν τέλει

υἱοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν ᾠδὴ τοῦ ποθουμένου

ἐγκύψας εἰς τὰ κρύφια οὕτως ἐφερμηνεύσεις.

ᾠδὴ τοῦ λόγου καὶ θεοῦ Δαυΐδ τοῦ νοουμένου
 ὑπὲρ τῆς ἀλλοιώσεως τῶν παρηνομηκότων
 δεθεῖσα ταῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εἰς σύνεσιν τοῦ λόγου.
 Ὁ δὲ ψαλμὸς υἱὸς Ἰσραὴλ δευτέρως τοῦ Σαβδάτου
 εἰς Σάβδατον ἀνάπαυσις πνευματικῆς τυγχάνει
 βαθμὸς εἰς ἐστὶν ἀρετῆς ἡμέρα τοῦ Σαβδάτου.
 Πρῶτη γὰρ ἐστὶν ἀρετῆς δευτέρα τε καὶ τρίτη
 ἡ πρακτικὴ καὶ φυσικὴ καὶ ἡ τῆς θεωρίας.
 Ἡ φυσικὴ γοῦν ἀρετὴ δευτέρα τοῦ Σαβδάτου
 καθ' ἣν τοὺς λόγους ἔγνωμεν ἀπάντων τῶν κτισμάτων.
 Ὁ δὲ πεντηκοστὸς ψαλμὸς ὁδῆλος ἐξ ἱστορίας
 βραχὺ γὰρ βραθυμήσεντος τοῦ θαυμαστοῦ προφήτου
 καὶ φθειρῆντος Βηρσαβέε γυναῖκα τοῦ Ἰσραὴλ
 εἰσηλθε Νάθαν πρὸς αὐτὸν ἐλέγχων παρρησίᾳ.
 Ὁ δὲ πεντηκοστόπνευτος μέμνηται ἱστορίας.
 Ὁ Ἰδουμαῖος γὰρ Δαυΐδ μισοδαυΐδ τυγχάνων,
 ἐπιτηρήσας φεύγοντα καὶ πρὸς τὸν Ἀβιμέλεχ
 ἐλθόντα καὶ παραψυχῆς τινος ἀξιοθέντα
 προσήγγειλε τὸ γεγονός τῷ Σαούλ ὡς δεσπότη.
 Ἔστι δ' ἴσως καὶ πέρρησις ἀληθείας εἰς Ἰούδαν
 προδόντα τὸν διδάσκαλον Δαυΐδ ὄντως τὸν νέον.
 Εἰς τέλος γὰρ συνέσειός ἐστι τὸ γεγραμμένον
 συνήκε γὰρ προφητικῶς τὴν ἐν τῷ τέλει πράξιν.
 Ὁ πεντηκοστοδέυτερος ἔχει τι καὶ ξενίζον.
 Ὑπὲρ γὰρ Μελεθί φησι συνέσεως ἐν τέλει
 Ἔστι δ' ἡ λέξις Ἑβραῖς, σημαίνει δὲ χορεία.
 Ὑπὲρ χορείας τοιγαροῦν τῶν θεῶν ἀποστόλων,
 ἕπερ συνήκεν ὁ Δαυΐδ πρὸ τοῦ τέλους ἐν τέλει.
 Ὁ δὲ πεντηκοστότρίτος ἱστορεῖται συντόμως.
 Φυγόντα γὰρ ποτε Δαυΐδ εἰς πόλιν τῶν Σιφάων
 καὶ παρ' αὐτοῖς κρυπτόμενον ὡς φαινομένοις φίλοις,
 τοῦτον οἱ πονηρότατοι τῷ Σαούλ προδιδούσι.
 Καὶ ὁ πεντηκοστόπεμπτος μέμνηται ἱστορίας
 τοῦ γὰρ Σαούλ βατκαίνοντος δυσμενῶς τῷ προφήτῃ,

πολλάκις ἀπέδιδρασκεν εὖτος τῶν τυραννούντων,
 ἔθεν ποτὲ καὶ πεφευγῶς εἰς πόλιν ἀλλοφύλων
 μανίαν ὑποκρίνεται καὶ διέδρα πανσόφως.

Ταύτην εὖ, ἀνεστῆλωσε τὴν πράξιν τῷ δεσπότη
 καὶ στήλην ἐπεγράψατο καὶ κοινὸν ἔδει μέλος
 ὑπὲρ λαοῦ τοῦ δυστυχοῦς καὶ θεοῦ μακροθέντος
 « Ἐλέησάν με γάρ φησιν ὁ θεὸς φιλανθρώπως
 ἔτι με κατεπάτησεν ἄνθρωπος ἀναξίως ».

Καὶ ὁ πεντηκοστέκτος ἱστορεῖ τι λανθάνον.

Ὁ γὰρ Δαυΐδ κρυπτόμενος τὸν Σαούλ μεμηνότα,
 δεινῶς καταδιώκοντα φεύγοντα τὸν προφήτην
 ὑπὸ τι σπήλαιον βαθὺ κρύπτεται λανθανόντως.

Στήλογραφίαν εὖν αὐτὴν τὴν πράξιν ὀνομάζει,
 ἀλλ' εἰς τὸ τέλος, ἔφησε, μηδὲ μὴ διαφθείρης,
 ἔπερ ἐστὶ παράγγελμα ταῖς ἀγωνιζομένοις
 μὴ ἐκκακεῖν ταῖς θλίψεσι μήτε μὴν πρὸς τῷ τέλει
 πίπτειν πρὸς τὴν ἀπόγνωσιν καὶ φθίσειν τοὺς ἀγῶνας.

Καὶ ὁ πεντηκοστόγδοος τὴν αὐτὴν γραφὴν ἔχει,
 ἄδει δὲ τοῦτον τῷ θεῷ ἐν συνοχῇ καρδίας,
 ἐπτηνίκα κατέφ γεν εἰς τὸν πρῶτον οἶκον
 καὶ γνοὺς Σαούλ διέλαβε κύκλωθεν τὴν οἰκίαν.

Ὁ δὲ λαθὼν ἀπέδρασε τὰς τυραννοῦσας χεῖρας.

Ὁ δὲ πεντηκοστένατός ἐστι παρ' ἱστορίαν

ὅποτε γὰρ ἐνέπρησε τὴν Μεσοποταμίαν
 καὶ τὴν Συρίαν, τὴν Σωβάλ καὶ τὴν Ἐδῶμ, ἀνείλε
 διὰ χεῖρός τοῦ Ἰωάβ δώδεκα χιλιάδας

εἰς τῶν Ἀλῶν τὴν φάραγγα· πρόσκειται δ' εἰς τὸ τέλος
 ὑπὲρ τῆς ἀλλοιώσεως ὡς πρὸς στήλογραφίαν.

Οὐδὲν δὲ τοῦτο γέγραπται ἐν τετραβασίλεια.

Ἀλληγορίας τοιγαροῦν ὁ λόγος ἀξιούσθω.

Σωματικὴ ἐστὶ ζωὴ ἡ Μεσοποταμία,

τοῖς ἐμπλήσει ποταμοῖς, φεῦ, περικλυζομένη

ἦν ἐνεπύρισε Χριστὸς ὁ δι' ἡμῶν πτωχεύσας

καὶ τὴν Συρίαν, τὴν Σωβάλ, τοῖς δουλευθέντας β' α'.

Τὸ γὰρ Σωβὰλ ἑπτὰ ἐστὶ καὶ πᾶς θεῶν δουλεύων
 ὡς Ἰωάβ ὑπὲρ τὴν φύσιν προσλαμβάνει,
 Ἄλῶν γὰρ φάραγξ πέφυκεν ἢ τῶν παθῶν κοιλότης
 καὶ χιλιάδες δώδεκα φύσις ἐστὶ καὶ χρόνος.
 Ταῖς πέντε γὰρ αἰσθήσεσιν ἢ φύσις διοικεῖται.
 Ὁ δ' ἐξηκοστοδέυτερος τὴν φυγὴν ἀναγράφει,
 ὑπὲρ Ἰερεμίου γὰρ καὶ τοῦ λοιποῦ προφήτου,
 ὅς Ἰεζεκιήλ ἐστὶ, καὶ τῶν τῆς παροικίας
 ὅποτε δορυάλωτοι ἦγοντο πρὸς Περσίδα,
 ἔπερ ἐσχάτως γέγονε κρατοῦντος Σεδεκίου.
 Ἄλλ' ὁ Δαυὶδ προφητικῶς ἔμμοσι προκατεῖδε
 τὸ ποταμόν, τὴν ἄλωσιν καὶ τὰ τῆς παροικίας.
 Ὁ δέ γ' ἐξηκοστόπεμπτος, σαφῶς οὕτως λέγει
 «ἦδὴ τῆς ἀναστάσεως» ἦτοι τῆς τοῦ Κυρίου
 καὶ δηλόν· «ἀλαλλάξατε, πᾶσα γὰρ φησι κτίσις.»
 Ὁ δέ γε εἰς ἀνάμνησιν τοῦ σῶσαι με προλέγει
 ἐστὶ δ' ἐξηκοστένατος ὡς περ ἀναμιμνήσκειν
 τὸ τοῦ Θεοῦ φιλόανθρωπον τῆς κοινῆς σωτηρίας.
 Ὁ δ' Ἰωνὰ Δαυὶδ υἱὸς ἐστὶ τῆς χοροψάλτης,
 ὅς δὴ τὸν ἑβδομηκοστὸν ἤσει ψαλμὸν τῷ λόγῳ.
 Ἰπὲρ τῶν πρώτων δέ φησι συναιχμαλωτισθέντων
 ὁ Ναβουχοδονόσορ γὰρ ὁ Περσῶν αὐτοκράτωρ
 τρισάκις ἠχμαλώτισε τὴν πόλιν Ἰουδαίων·
 ὁ δὲ ψαλμὸς προϊστορεῖ τὴν ἄλωσιν τὴν πρώτην.
 Ὁ δ' ἑβδομηκοστόπρωτος ὑπὲρ τοῦ Σολομῶντος,
 εἶμαι τοῦ καθ' ἡμᾶς Χριστοῦ τοῦ εἰρηνικωτάτου.
 Ἐν δ' ἑβδομηκοστῷ ψαλμῷ φημι δὴ καὶ δευτέρῳ
 ἐπίγραμμα ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι τοῦ Προφήτου.
 Ψαλμὸς Ἀσάφ, ὅπερ ἐστὶν ὡς μέχρι τούτων ἄσας
 οἰκείῳ στόματι Δαυὶδ τὰ γεγραμμένον μέλη
 ὑστερον γράφων ἔλεγε ταῦτα τοῖς χοροψάλταις
 τῷ Ἰδιθούμ, Ἀσάφ, Αἰμᾶν τοῖς ἐπιγεγραμμένοις.
 Νῦν μὲν εἰς τὸν Ἀσσύριον τὸν Ναβουχοδονόσορ,
 νῦν δὲ περὶ ἀλλοιώσεως ὑπὲρ ἧς προειρήκει

στρέφων τὸν λόγον εὐφυῶς καὶ μέλεσι ποικίλων.
Καὶ περιττὸν οὖν πολυλογεῖν τὰ προηρμηνευμένα.
πλὴν ἔπου κεῖται προσευχὴ ἑιχῆ τὸ δίχα μέλλον,
ἔπου δὲ πρόκειται: Μωσεῖ μέμνηται: τοῖνον πάντας,
ἐπὶ τῷ κατ' αὐτὸν καιρῷ ἀνθρώπου σεβασμίου.
Τὰ Σάβδατα δ' ἠρμήνευσεν ἐν ψαλμοῖς διαφόροις:
ἔπου δὲ μέμνηται ψαλμὸς Σαβδάτου τοῦ προτέρου
ἔταν ἡ γῆ κατ' ἄριστον τὴν πρώτην κατοικίαν
προγράφει τὴν δεσποτικὴν ἔταν πᾶν κατωκίση.
Ψαλμὸς δ' «ἐξομολόγησιν» ἔχων προγεγραμμένην
εὐχαριστίας ἐήλωσιν ἔχει καὶ θυμηδίας.
Τῆς ἐξομολογήσεως διττὴ γὰρ σημασία.
Ὁ δ' ἔχων «προσευχὴ πτωχοῦ ὅταν ἀκηδιάση
καὶ τοῦ Θεοῦ κατέναντι τὴν δέησιν ἐκχέη»
λέγει μὲν τι καὶ πρόδηλον, λέγει καὶ κεκρυμμένον.
Πτωχὸν γὰρ κατωνόμασε τὸν πλούσιον δεσπότην
τὸν δι' ἡμᾶς πτωχεύσαντα μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων,
ὃς ἄνθρωπος γενόμενος πολλάκις ἠκηδία
καὶ τῷ πατρὶ τὴν δέησιν ὡς ἄνθρωπος προσῆγε.
Οἱ δὲ τὸ «ἄλληλούϊα» μόνον προγεγραμμένοι
δηλοῦσιν ὡς τὴν αἰνεσιν τῷ Θεῷ προσακτέον.
Τὸ μὲν γὰρ Ἰα τὸν Θεὸν ἐβραϊκῶς σημαίνει,
τὸ δ' Ἀλληλοῦ τὴν αἰνεσιν δηλοῖ τὴν τοῦ δεσπότου.
Οἱ δὲ γε τῶν ἀναβαθμῶν ψαλμοὶ τὴν ἐκ Περσίδος
δηλοῦσιν ἐπανάδασιν τῶν αἰχμαλωτισθέντων
ἐπὶ τοῦ Κύρου πρότερον, εἰτ' ἐπὶ τοῦ Δαρείου
καὶ τέλος ὅτε προὔπεμψε βασιλεὺς Ἀρταξέρξης
εἰς Ἰουδαίαν σύμπαντας τοὺς αἰχμαλωτισθέντας.
Ἀναβαθμοὺς ὠνόμασε ταύτας τὰς ἐπανόδους
ὁ ψαλμῶδης ὁ πάνσοφος, ὁ θαυμαστὸς προφήτης.
Ἀναβαθμοὺς δὲ νόησον πνευματικῶς καρδίας
καὶ τὰς ἐν λόγῳ προκοπὰς τῶν ἀπὸ τῆς κακίας,
Ὅπου δὲ κεῖται Γολιάθ εἰς προγραφὴν, σὺ νείει
τὸν ἀντικείμενον ἐχθρὸν ὃν καθεῖλεν ὁ Λόγος.

Ἡ ἀλμὰς δ' ἔχων ἐπιγραφὴν Ἀγγαίου Ζεφχρίου
τῶν κατ' ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ προφητῶν μνημονεύει
ὑπὲρ ἧν καὶ συνέθετο τὴν ψαλμὸν ὁ προφήτης.

Ὁ μέντοι γε ψαλμὸς Δαυτῆ γενικῶς εἰρημένος,
ἐν ἄλλοις δὲ ψαλμοῖς Δαυτῆ δοτικῶς λελεγμένος
ἔχει τινὰ διαστολὴν ἣν ἐφερμηνευτέον.

Ὅπου μὲν γὰρ ψαλμὸς Δαυτῆ γενικῶς προεγράφη
αὐτῶς ἐκεῖνος δὲ Δαυτῆ συγγραφεὺς παρεισῆκται,
ἔπου δὲ κεῖται δοτικῶς ἄλλος μὲν ὁ συγγραφεύς,
ἀντὶνεκταὶ δὲ τῷ Δαυτῆ ὡσπερ ἀνάθημά τι.

Πρὸς τοῦτο μάθε τι δηλοῖ ἡ τῶν διαψαλμάτων
φωνὴ κειμένη τῶν ψαλμῶν ἐνίοις καὶ πολλάκις.

Ἔστι γοῦν τὸ διάψαλμα μεταβολὴ τοῦ μέλους.

Ἐν γὰρ ὄργανοις μουσικοῖς τῶν ψαλμῶν λεγομένων
πολλάκις μετεβάλλοντο εἰς ῥυθμοὺς διχοφόρους
ὡς ἐν χορδαῖς, ὡς ἐν φωναῖς αἱ τῶν μελῶν συνθέσεις.

Ἡ νέησον διάψαλμα μεταβολὴν προσώπου·
μελωδουμένου γὰρ ψαλμοῦ πρὸς τινος χοροψάλτου
ἕτερος ὑπεδέχετο τοῦτου τὴν ἁρμονίαν.

Διάψαλμα δ' ὠνόμασται τὸ διάλλαγμα τάχα.

Γρηγόριος δ' ὁ Νυσσαεὺς ἄλλην αἰτίαν λέγει,
ὡς ἀνωθεν τοῦ πνεύματος αἰ! χορηγουμένου
τοῖς τοῖς ψαλμοῖς συγγράψασιν, ὡς δὲ καὶ μελωδοῦσιν
ἐγίνετό τις ἔλλαμψις κρείττων καὶ θεοτέρα,
πρὸς ἣν ὁ μύστης ἴστατο ὡσπερ ἐκτεπληγμένος.

Τὴν τοίνυν μεταξὺ τομῆν τῶν μεμουςουργημένων
ὁ λόγος κατωνόμασε διάψαλμα πανσόφως,
ἦτοι τομῆν, δάλειμμα, τοῦ μέλους ἡσυχίαν.

Οἱ δὲ Σὲλ ἐπιγράφουσιν ἀντὶ διαψαλμάτων·
ἑβραϊκὴ δ' ἡ συλλαβὴ, δηλοῖ δ' αἰ:λογίαν,
δηλοῖ καὶ τὰς τοῦ πνεύματος ἀειρρύτους ἐλλάμψεις.

Κἂν γὰρ μικρῷ ἐπαύσατο τῷ ψαλμῶδῳ τὸ μέλος,
ἀλλ' ἡ πνευματικὴ φωνὴ ἦν αἰ! φωνουμένη.

Ταῦτ' εἰσαγωγικώτερον, ἀναξῆσοι συνοψίσας

δῶρόν σοι προσαγγέλα οἰκεῖον, στεφτιφόρε,
 ζήτημα μὲν βαθύτερον οὐδὲν ἀνακαλῦψαι·
 οὐδὲν γάρ ἕτερον Δαυὶδ ἢ θεὸς ὁ πρὸ πάντων
 καὶ πᾶς ψαλμὸς θεοῦ φωνή καὶ πᾶσα μελωδία
 εὐχῆς ἐστὶ κατὰστασις· ἀλλὰ ταῦτα σιγήσας,
 τὰ σύντομα καὶ πρόχειρα τοῖς πολλοῖς συναίρουσας
 συντόμῳ πάντα καὶ σαφεῖ ἐξηγησάμην λόγῳ.
 Εἰ δέ γε τοῖς ἀναδαθμοῦς ψάλλεις ἐν τῇ καρδίᾳ
 καὶ γὰρ συναναδίσσ' μαι πρὸς τὰς εὐπανόδους
 καὶ γράψω σοι τὴν ἄρρητον τῶν ψαλμῶν θεωρίαν.

Τοῦ αὐτοῦ

πρὸς τὸν αὐτὸν βασιλέα

Ὁ θεοπάτωρ βασιλεὺς Δαυὶδ ὁ ψαλμογράφος,
 νομοθετῶν καὶ προφητῶν καὶ στρατηγῶν τὸ κλέος,
 τῶν ἄλλων παίδων Ἰεσσαὶ νεώτατος ὑπῆρχε,
 τὴν ὄψιν μὲν ἀπέριττος, τὴν δὲ ψυχὴν ἄρατος,
 τὴν γνώμην ἀνδρικώτατος, τὸ σῶμα ῥωμαλέος,
 πρᾶος, κοινὸς καὶ ταπεινός, ἀλλ' ἀργικὸς τὴν πράξιν,
 ἠδύτατος ἐν ἡθεσιν, ὀξύτατος ἐν λόγοις,
 ποικίλος τὰ χάρισματά, τὴν θεωρίαν ἐνθεοῦς.
 Οὗτος πολλὰ μὲν ὑποστάς, πολλὰ δὲ κατορθώσας,
 τραπεῖς δ' ἀπείρους τὸς τροπὰς ἐφ' ἱκανὸν τὸν χρόνον
 καὶ νῦν μὲν ἐλαυνόμενος, νῦν δὲ δεινοῖς ἐμπίπτων,
 νῦν πάσχων καὶ θλιδόμενος, ἄλλοτε φυγαδεύων,
 ποτὲ μὲν ἔχων ἄνεσιν καὶ ζῶν θυμηρεστέρωσ,
 ποτὲ δὲ χειμαζόμενος ὑλίψεων τρικυμίαις,
 ἄλλοτε πάλιν τὴν ὁδὸν τὴν θείαν διοδεύων,
 ποτὲ δὲ καὶ πλανώμενος υ'—υ'— ἐκ ταύτης,
 ἅπερ σαφῶς μανθάνομεν ἀπὸ τῆς ἱστορίας,
 ἅπαντα νῦν τὰ κατ' αὐτὸν ὡς ἔχων κατὰ μέρος
 ἐν τούτῳ τῷ συγγράμματι διδάσκων ἀνατάττει
 Καὶ πρῶτον μὲν ὑπόθεσις τῆς δε τῆς πραγματείας

ἀφίγησις διδάσκουσα τὰ πάθη τοῦ προφήτου.
 δεύτερον δὲ κεφάλαιον τῆς συγγραφῆς εὐρίθεις
 τὴν θαυμαστὴν ἀφίγησιν τῆς ἀρχαιολογίας
 ἐν διαφόροις γὰρ ψαλμοῖς ἱστορικῶς συγγράφει
 πατριαρχῶν τὴν γένεσιν, τὴν ἀγωγὴν, τὴν πρᾶξιν,
 τὴν ἐν Αἰγύπτῳ μοχθηρὰν δουλείαν τῶν Ἰσραήλων,
 τῶν οὐρανῶν τὴν ἐπίτριψιν, τὴν ἄρσιν τῶν κοφίνων,
 πρὸς δὲ καὶ τὴν δεκάπληγον ποινὴν τῶν Αἰγυπτίων,
 εἰθ' οὕτως καὶ τὴν ἐξοδὸν τὴν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου,
 τῆς Ἡρῦθρας τὴν χέρσιν, τοῦ Φαραῶ τὴν πνίξιν,
 ἀναστῶν καὶ τρισσατῶν τὸν ὀλεθρον τὸν ξένον
 καὶ τῆς ἐρήμου ἠαύματα καὶ τὴν μαινοβροχίαν,
 τὸν ἐκ τῆς πέτρας ποταμὸν καὶ τὴν ὀρτυγομήτραν,
 τὰ νομικά, τὰ τῆς σκηνῆς, τὰ τῆς ἱερατείας,
 τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὴν γραφὴν τοῦ δευτερονομίου,
 τὴν στρατηγίαν Ἰησοῦ καὶ τὴν κληροδοσίαν,
 πρὸς τούτοις δὲ καὶ τοὺς κριτὰς ἅμα τὰς βασιλείαις
 καὶ τὰλλα πάντα σὺν αὐτοῖς ἔσα τῆς ἱστορίας
 Τρίτον ἐστὶ κεφάλαιον ἢ φυσιολογία,
 ἐξ ἧς ἐκδιδοσκόμεθα τὰ τῆς δημιουργίας,
 περὶ τε γῆς καὶ τῶν ἐν γῇ καὶ περὶ γῆν κτισμάτων
 περὶ τε τῶν κατ' οὐρανόν, περὶ τε τῶν στοιχείων.
 Τέταρτον δὲ κεφάλαιον γινώθι τὰ τοῦ Σωτῆρος
 ἔσα περὶ τὴν σάρκωσιν καὶ τὴν οἰκονομίαν,
 τὴν τῶν θαυμάτων ἐνδείξιν καὶ τὴν δικασκαλίαν,
 τὴν τοῦ λυστώδους μαθητοῦ δολίαν προδοσίαν,
 τὸν γλευασμόν, τὸν ἐμπαιγμόν, τὸν γέλωτα, τὰς ὕβρεις
 ἔσα περὶ τὴν σταύρωσιν καὶ τὰλλα τὰ τοῦ πάθους,
 τὴν βρῶσιν τὴν ἐκ τῆς χολῆς, τὴν πόσιν τὴν ἐξ ὄξους,
 τὴν ἔγερσιν, τὴν ἄνοδον, τὸν ὕμνον τῶν ἀγγέλων
 ἔσα τε προηγόρευσε προδήλως ἐπὶ τούτοις.
 Πέμπτον τὴν κλήσιν τῶν ἐθνῶν, τῶν μαθητῶν τὴν δόξαν,
 τὴν προκοπὴν καὶ σύστασιν τῆς νέας ἐκκλησίας,
 τὴν τῶν Ἑβραίων κάκωσιν καὶ τὰς αἰχμαλωσίας,

τῆς τοῦ δεσπότητος φοβερὰν δευτέραν παρουσίαν.
 ἕκτον ἐστὶ κεφάλαιον τὰ κατὰ τὴν Τριάδα,
 πατρός, υἱοῦ καὶ πνεύματος σεπτῆ θεολογία.
 Ἐξέδομον ἢ τῶν νοερῶν ἐξήγησις κτισμάτων,
 ἴγουν νοός τε καὶ ψυχῆς ἀγγέλων καὶ δαιμόνων,
 Ὑγροὸν ἢ τῆς ἠθικῆς παιδαγωγίας λόγοι
 εἰς ὧν προθύμην ἀρετὴν καὶ φεύγομεν κακίαν.
 Ἐννάτον τὰ τῶν λογισμῶν καὶ τὰ τῆς διανοίας,
 τῆς τῶν δαιμόνων προσέολης, τῆς τῶν παθῶν ἐφόδου
 καὶ τῆς αὐτῶν ἀποτροπῆς καὶ συντριβῆς καὶ νίκης.
 Δέκατον δὲ κεφάλαιον τῶν ἐντολῶν ὁ λόγος
 ἐν οὐδενὶ λειπόμενος τῶν ἐν εὐαγγελίοις.
 Δέκα μὲν οὖν κεφάλαια τὰ συνηριθμημένα
 εἰς περ ἢ πᾶσα τῶν ψυχμῶν ἔγκειται πραγματεία.
 Ἔστι δὲ πάλιν ἕτερα χωρὶς τῶν δέκα τούτων
 ἐκ τῶν πραγμάτων φέροντα κλήσεις εἰδικωτέρας
 ψαλμὸς δοξολογητικὸς ὡς ὧν δοξολογία,
 ψαλμὸς εὐχαριστήριος ὡς ὧν εὐαριστία,
 ἄλλος ψαλμὸς προσευκτικὸς ὡς προσευχὴν ἐμφάνων
 ἄλλος παραμυθητικὸς ὅτι παραμυθεῖται,
 ἕτερος δὲ προτρεπτικὸς ὡς προτροπὴν σημαίνων,
 ἕτερος δ' ἀποτρεπτικὸς ἐπεὶ περ ἀποτρέπει,
 πρὸς τούτοις δ' ὁ μεθυστικὸς ἐπεὶ περ ἐρμηνεύει.
 Οὐ μόνον γὰρ προτρέπεται τὸ πράττειν ἢ μὴ πράττειν,
 ἀλλ' ὑποτίθησιν ὁμοῦ τὸν χρόνον καὶ τὸν τρόπον.
 Ὅλως δ' ἡ βίβλος τῶν ψαλμῶν καλῶν ἐστὶ ταμεῖον,
 ταῦτων ἀπάντων φάρμακον, κοινὴ ψυχῶν ὑγεία,
 συμφέρημα τῶν ἀγαθῶν, ἀνθρώποις σωτηρία·
 πᾶσαν γὰρ νόσον ψυχικὴν ἐξαίρει καὶ διώκει,
 τὴν ἀρετὴν συνίστησι, παύει τὴν ἀμαρτίαν.
 Δύπτως δροσίζει καύσωνα, μέριμναν ἐξορίζει,
 θλίβόμενον παρηγορεῖ, θυμούμενον πραΰνει,
 πρόσφορον ἄχος δίδωσιν ἐκάστῳ τῶν ἀνθρώπων
 καὶ τοῦτο δὲ μετὰ τινος ἐνθέου μελωδίας,

μετ' ἠδονῆς τῆς σίφρονος, μετ' εὐφροσύνης θείας,
 ἵνα τῆ λειῶ καὶ τερπνῆ θελγόμενοι τοῦ μέλους
 τὸ τῶν ῥημάτων ἔφελος ἔλκωμεν λεληθότως.
 Ἐ τοῖς σοφοῖς τῶν ἰατρῶν ἔθος ποιεῖν πολλάκις.
 Ἦνίκα γὰρ τὰ πόματα κινῶσι τοῖς ἀρρώστοις
 μέλιτι περιχρῖουσι τὰ τῶν κυλίτων ἄκρα
 ἕκως ἐκ τῆς γλυκύτητος κλεπτόμενοι τὴν γεῦσιν
 δέχωνται προσγνέστερον τὴν πρῶσιν τῶν φαρμάκων.
 Οὕτως εἶν φαλλόντες ἡμεῖς δοκούμεν μέλος ἄδειν
 τὸ δ' ἀληθὲς παιδεύομεν τὰς ἑαυτῶν καρδίας
 καὶ μνήμην ἀνεξάλειπτον ἔχομεν τῶν λογίων,
 ἐπεὶ περ πάντες ἄνθρωποι τοῖς μέλεσι κηλοῦνται.
 Ἢρατεῖ δ' ἐν τούτοις ἠδονῆ, ρευστοῖς τὴν φύσιν εἶσι,
 τὸ βράθυμον δ' ἀπόλλυσι τῆς μνήμης τῶν ῥημάτων.
 Ἔλεκεν τοῦτου τοῖς ψάλμοις τὸ μέλος εἰσιτήχθη,
 τὸ τῶν φαρμάκων αὐστηρὸν τῶν γραφικῶν καὶ θείων.
 μέλιτος δίκην ἄλλοισιν καὶ καταφαρμακῶν
 καὶ τῆ γλυκεῖ τὸ χρήσιμον εὐτέχνως παραρτύον.
 Καὶ γὰρ τὸ χαριέστατον ἠδένος ἐπιισδύον
 πάντως καὶ μονιμώτερον καρδίαις ἐφιζάνει·
 ὅτι δ' οἰκείως ἔχομεν φύσει πρὸς μελιρδίαν
 τοῖς βουλομένοις βάδιον μαθεῖν ἐκ τῶν πραγμάτων.
 Καὶ γὰρ κλαυθμυρίζόμενα πολλά τῶν βρεφυλλίων
 μητέρες κατεχοίμισαν ὑπὸ τῆς μελιρδίας.
 Εἰ βούλει δὲ μετένεγκε πρὸς ἄλογα τὸν λόγον
 Ἴπποι μὲν γὰρ ἀκούοντες τίς σάλπιγγος ἠχούσης
 ὀργῶσι θυμικώτερον πρὸς συμπλοκὴν πολέμου,
 τὰ θρέμματα δ' ἐφέπεται τῆ μέλει τῶν συρίγγων
 καὶ τότε πλέον τέρπεται καὶ γέγηθε καὶ σκαίρει,
 σὺν τούτοις δὲ πιαίνεται τὸ θαυμαστὸν καὶ μετίζον.
 Ὅρωμεν δ' ἐν ταῖς ἀγοραῖς τὰς χειροήθεις ἄρχτους
 ὑπὸ κιθάρας κρούματα παιζούσας ὀρθοστάδην.
 Ἐγὼ δ' ἔταῦτα γεγραφώς ἐρῶ σοι καὶ τι πλέον.
 Εἶδόν ποτε κυνίδιον ἀπὸ τῶν μελιταίων.

Παρῆν δὲ καὶ τις αὐλητὴς ἀπὸ τῶν ἀγοραίων
 καλάμῳ μέλος ἐνηγῶν μετὰ κιθαρωδία·
 ἔταν δ' αὐτὸς ἐνέπνευσε τὸ μέλος τῷ καλάμῳ,
 ἐκεῖνο τὸ κυνίδιον ἂν ἔτυχεν ἐσθίον
 ἐνέκοπτε τὰ τῆς τροφῆς, ἀπέρριπτε τὸ βρῶμα.
 ἡρέμα τε προσέβαινε τοῦ μουσικοῦ πλησίον
 καὶ τοῦτον βλέπον ἀτενῶς ἅμα καὶ περισσῆνον
 ἐκ λεπτοτάτης ὕλακῆς ὡςπερ ἀντεμελίθδει·
 ἡνίκα δὲ κατέπαυεν ὁ τραγωδὸς τὸ μέλος
 ἐπὶ τὸ λείπον τῆς τροφῆς ὑπέστ:εφεν ὁ κύων
 "Ὅταν δὲ πάλιν τὸν αὐλὸν ὑπέπνευσεν ἐκεῖνος,
 καὶ πάλιν τὸ κυνίδιον τὴν βρῶσιν διωθειτο
 καὶ γαληνῶς προσυλακτοῦν ἀντάδειν πῶς ἐήκει.
 Ἄπλῶς δ' ὁσάκις ἤιθετο τὸν αὐλητὴν αὐλοῦντα,
 τῶν ἄλλων πάντων ἀμελοῦν, ἐξήρτητο τοῦ μέλους.
 Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ὁ λόγος ἀναγέσθω
 τὸ μέλος τοίνυν τῶν ψαλμῶν πύθει καὶ τὴν νωθρείαν,
 δίδωσι καὶ τῷ ψάλλοντι παραψυχὴν τοῦ κόπου.
 Καὶ γὰρ ὀρῶμεν ψάλλοντας πολλοὺς τῶν ὀδοιπόρων,
 ὅπως τὸν νοῦν συτρέφοντες περὶ τὴν ψαλμῶδιν
 τὸν κάματον συντέμνωσι τὸν τῆς ταλαιπωρίας·
 καὶ γεωργοὶ δὲ σκάπτοντες ἐν μέσῃ μεσημβρίᾳ
 ἀντίπαλον τοῦ καύσωνος προβάλλουσι τὸ μέλος·
 ὁ δὲ χαλκεὺς σφυροκοπῶν παρ' ὄλην τὴν ἡμέραν
 τὸν τῶν μελῶν ἐκτιναγμὸν παρηγορεῖ τῷ μέλει·
 συλληπτικώτερον εἰπεῖν, πάντες οἱ χειροτέχναι,
 τοῖς ἄσμασι προσχρώμενοι συστέλλουσι τοὺς πόνους.
 Ἔστι δὲ τοῦ μελίσματος αἰτία τις δευτέρη·
 ἀπατηλῆς γὰρ ἡδονῆς τοῖς μέλεσι τιτρώσκων
 ἀπόλλυσι τὸν ἄνθρωπον ὁ δυσμενῆς ὁ πλάνος,
 σοφῶς δ' ἀντιτιτρώσκειται πνευματικαῖς βολίσιν
 ἐτέρας πάλιν ἡδονῆς εὐτέχνου, θαυμασίας
 ἔπερ ἐστὶ κατ' ὀρθῶμα στρατηγικῆς σοφίας.
 ὅταν οἷς τρόποις τὸν ἐχθρὸν ὀρῶμεν πολεμοῦντα

ΝΕΘΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ ΤΟΜ. ΙΣ'

τούτοις κατατροπώμεθα τὰς τούτου πανουργίας·
 ξύλη νεκρώσας τὸν Ἄδὰμ ἀντινεκροῦται ξύλη
 ἐν ᾧ δεσπότης νεκρωθεὶς ὑπὲρ οἰκείων δούλων
 τὸν νεκρωτὴν ἐνέκρωσε καὶ νέκρωσιν ἐξετέλεεν.
 Ἐκ πικροτάτης συμφορῆς ἐσκέλισε γυναῖκα,
 γυνὴ δ' αὐτὸν κατέδαλε Θεὸν σαρκὶ τεκοῦσα
 τὸν τῶν ἀνθρώπων λυτρωτήν, τὸν τούτου καθαιρέτην,
 ἢ μακαρία γυναικῶν, ἢ μήτηρ καὶ παρθένος
 ἢ τὴν κατάραν ἄρατα διὰ τῆς εὐλογίας,
 ἢ τοῖς ἀνθρώποις τὴν χαρὰν τῆς λύπης ἀντιδοῦσα.
 Δῆμον Ἑβραίων ὤπλιζε πρὸς φόνον τοῦ σωτήρος,
 ἀλλ' εἰς Ἑβραῖος ἤρκεσεν ἀντὶ πολλῶν Ἑβραίων
 ἀπὸ τοῦ φάρυγγος αὐτοῦ πολλὰς ψυχὰς ἀρπάσαι.
 Παῦλος ὁ παμφαέστατος φωστήρ τῆς οἰκουμένης,
 καὶ τὸν ληστὴν ἠρέθισεν ἐπὶ τὴν βλασφημίαν,
 ληστῆς δὲ πάλιν ἕτερος τὸν λῆπταρχον ληστεύει.
 Τί δ' ἂν καὶ τὰλλα λέγοιμι ταύτης τῆς εὐτεχνίας.
 Οὕτως οὖν φαύλης ἡδονῆς τὸν ἀνθρώπου ριπτούσης
 πνευματικὴ τις ἡδονὴ τοῦτον ἐπνευγείρει.
 Ἔτι καὶ τρίτον αἷτιον ταύτης τῆς μελιδίας·
 τῶν γὰρ ἀσμάτων ὁ ρυθμὸς ἐστὶν ἐκ συμφωνίας·
 ἢ συμφωνία γίνεται τῆς ὁμονείας μήτηρ,
 τῆς δ' ὁμονείας ὁ δεσμὸς διδάσκει τὴν ἀγάπην
 καὶ δείκνυται τὸ μέλισμα πρόξενον τῆς ἀγάπης,
 εἰς ἐν συνάγον ἄριστα τὰς γλώσσας καὶ τὰς γνώμας.
 καὶ συμβιδάζον εὐφυῶς ὡς ἐν ἀρμολογίᾳ.
 Τί γὰρ ἂν εὔτω δύναίτο τὰς ἐχθρας διαλλάσσειν
 ὡς ἄσμα προφερόμενον κοινῶς ὑπὲρ ἀλλήλων ;
 Τίς δὲ τοσαύτην ἀνθρώπος ἔσχε μισάνθρωπίαν
 ὡς φιλεχθρῆν πρὸς ἀδελφὸν τὸν τούτου συνικέτην,
 τὸν ὑπὲρ τούτου φέροντα θεῶν τὴν ἰκεσίαν.
 Τίνες μὲν οὖν εἰσι σκοποὶ τῆς προκειμένης βίβλου,
 τίνα τὰ ταύτης χρῆσιμα καὶ τί τὸ τούτων τέλος
 δι' ὃν τελεῖται εὐρηται τὸ τέλος τῶν ἀσμάτων

ἀρχοῦντως ἐδιδάξαμεν ἐν τοῖς προειρημένοις·
 εἰπεῖν δὲ πρόκειται λοιπὸν καὶ τοῖς ἑξῆς τοῦ λόγου
 εἰ μόνου τοῦ Δαυὶδ ἐστὶν ἢ ψαλμοφόρος βίβλος,
 τί λέγεται ψαλτήριον, ἔθεν δ' ἢ τοῦτου λέξεις
 καὶ τί ψαλτὸν καὶ τί ψαλμὸς καὶ τίς ἢ ψαλμῶδία
 καὶ πῶσον τὸ διάψαλλα, τί τῆς ᾠδῆς ἢ φράσις
 καὶ τί τὰ ῥήμα βούλεται τῶν ὕμνων καὶ τῶν αἰνῶν
 καὶ τίς ἐξομολόγησις καὶ ποταχῶς καλεῖται,
 πόσον δ' εὐχῆς καὶ προσευχῆς διαφορὰν καλοῦσι
 καὶ τί ψαλμὸς ᾠδῆς ἐστὶν οὕτω προγεγραμμένος
 καὶ τί σημαίνει τοῦμπκλιν ᾠδῆ ψαλμοῦ κειμένη,
 πόσοι δ' εὐρίσκονται ψαλμοὶ καὶ διατί τοσοῦτοι
 καὶ τίς ὁ συλλεξόμενος καὶ τάξας ἐν βιβλίῳ,
 πόσοι τοῦ μέλους ἀρχῶδοι καὶ διατί τοσοῦτοι
 πόσοι χοροὶ συνέψαλλον τὸ μέλος ὑπ' ἐκείνου
 καὶ τίς ἐστὶ διαφορὰ τοῦδε τοῦ ψαλτηρίου
 πρὸς τὰς λοιπὰς κατασκευὰς τῶν μουσικῶν ὀργάνων
 καὶ τίς ἐστὶ τῆς τάξεως τῆς τῶν ψαλμῶν ὁ λόγος
 καὶ τῆς ἐπὶ τινῶν ψαλμῶν κειμένης ἀσαφείας,
 πόσοι δ' εἰσὶ μεταβολαὶ καὶ τίνων ἑρμηνέων
 τῆς γλώσσης τῆς ἑβραϊκῆς ἐπὶ τὴν ἐλληνίδα.
 Λέγουσι τοίνυν τοὺς ψαλμοὺς παρὰ πολλῶν γραφῆναι.
 μὴ παρὰ μόνου τοῦ Δαυὶδ τοὺς πάντας ἐκτεθῆναι,
 τὸν λόγον δὲ κρατύνουσιν ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων·
 ἔχουσι γὰρ ἐπιγραφὰς κλήσεων διαφόρων.
 Ἐν τισὶ μὲν ἐστὶ ψαλμοὶς Ἀσάφ προγεγραμμένος
 ἐν τισὶ δ' ἐστὶν Ἰδιθούμ κεῖται δ' Αἰθὺμ ἐν ἄλλοις,
 ἐν τισὶ δ' ἂν εὐρήσειας Αἰμάν Ἰσραηλίτην.
 Ὅψει δὲ πάλιν ἀλλαχοῦ καὶ τοῦ Κορέ τοὺς παῖδας.
 Ἄλλοις δ' ἐστὶν ἐγκείμενον ὄνομα Σολομῶντος·
 εὑρηται δὲ πού καὶ Μωσῆς ἄνθρωπος τοῦ Κυρίου.
 Πάντας δὲ τούτους τοὺς ψαλμοὺς συναγχεῖν τὸν Ἑσδρα
 ὅταν παρήλθεν ὁ κειρὸς ὁ τῆς αἰχμῶλωσίας.
 Οὕτως οὖν φάσκουσι τινες καὶ τούτους ψαλμογράφους

καὶ φέρουσι καὶ τὴν Λουκᾶν συλλήπτορα τοῦ λόγου, ἐν οἷς πῶς οὗτος ἱστορῶν τὰς Ἀποστόλων πράξεις βιβλὸν ψαλμῶν ὠνόμασε Δαυΐδ μὴ μνημονεύσας. Καὶ τάχα δείκνυσιν αὐτὸς ἐκ τούτου τοῦ λογιῶν ὡς οὐκ εἰς μόνον τὸν Δαυΐδ τὴν βιβλὸν ἀναφέρει. Ἔτι καὶ ταύτην τίθενται τρίτην ἀπολογία καὶ τὸ καὶ τινὰς ἐκ τῶν ψαλμῶν ἐπιγραφὰς μὴ φέρειν, ἑτέρουσ δ' ἔχειν προγραφὰς καὶ ταύτας βραχυτάτας, μὴ κλήσεις δὲ τινῶν δηλοῦν, ἀλλ' ἀνωνύμους εἶναι, ἐν ἄλλοις δ' «ἀλληλούϊα» καὶ μόνην προγεγράφθαι. Εἰ γὰρ ὑπῆρχον ῥήματα Δαυΐτικῶν χειλέων ἔχρην φασὶ καὶ τὸν Δαυΐδ τούτοις ἐπιγεγράφθαι. Ἄλλοι δὲ πάλιν λέγουσιν, οἷς καὶ συμφρονητέον, τὴν ἑλλην βιβλὸν τῶν ψαλμῶν εἶναι Δαυΐδ καὶ μόνου καὶ τούτους ἀπαξάπαντας αὐτὸν ἐκτεθειμένους τοὺς ἔχοντας ἐπιγραφὰς καὶ τοὺς ἀνεπιγράφους, καὶ τὰς αἰτίας φράζουσιν ὡς ἀρμοδιωτάτας. Τὸν γὰρ ἐπιγραφόμενον εἰς πρόσωπον «Μωσέως» προδήλως ἀποφαίνουσιν οὐκ ὄντα τοῦ Μωσέως. Ἡ γὰρ ἂν πρῶτος τῶν ψαλμῶν ἐτέθειτο τῶν ἄλλων, τὴν τάξιν κομισάμενος ἐκ τῆς προγενεσίας, ὡς ποίημα πρεσβύτερον καὶ πρώτου συγγραφέως, ἢ πάντως ἂν ἐνέκειτο ταῖς βίβλοις ταῖς ἐκείνου ἐν αἰσπερ καὶ τὰς τρεῖς ψῆδᾶς ἔχομεν γεγραμμένας. Ἡ μὲν γὰρ τοῖς ἱστορικοῖς ἔγκειται τῆς ἐξόδου, ἡ βιβλὸς δὲ τῶν ἀριθμῶν διδάσκει τὴν ἑτέραν, ἡ μετ' αὐτὴν δ' ἐντέθειται τῷ δευτερονομίῳ. Ἄρα λοιπὸν Δαυΐδ ἐστὶν ὁ τοῦ ψαλμοῦ γεννήτωρ, τὸ τοῦ Μωσέως δ' ὄνομα τροπολογῶν μοι νόει· παρ' Αὔγουπτιοις γὰρ τὸ Μῶς ὕδωρ ἐστὶ σημαῖνον, ὁ δὲ ληφθεὶς ἐξ ὕδατος Μωσῆς αὐτοῖς καλεῖται. Ἀρμόζει τοίνυν ὁ ψαλμὸς τοῖς ἀναγεννηθεῖσιν, οἵπερ ἐν τῷ βαπτίσματι τοῦ ῥύπου καθαρθέντες ἄνθρωποι γίνονται θεοῦ μωσαϊκῶς βιοῦντες.

Τοὺς δὲ ψαλμοὺς τοῦ Σολομῶν εἰς τὸν Χριστὸν ἀνάξεις,
 τὸν ἀληθῶς εἰρηνικόν, τὸν χορηγὸν εἰρήνης,
 τὸν δόντα πρὶν τοῖς μαθηταῖς ὡς κληρὸν τὴν εἰρήνην.
 Ἑλληνιστὶ γὰρ Σολομῶν εἰρηνικὸς καλεῖται.
 Ἐν τῇ γραφῇ δ' οὐχ εὔρηται ψαλμοὶ τοῦ Σολομῶντος·
 οὕτω γὰρ ἂν ἐτέθειντο τῶν ἄλλων τελευταῖοι
 ἢ πάντως ἂν ἐνέκειντο τῇ τετραβασιλείῳ.
 Εἰ δ' οὐχ ἄλλ' ἐνεφέροντο ταῖς παραλειπομέναις,
 ἢ μέλος ἂν τι τῆς γραφῆς ἐμέμνητο καὶ τούτων.
 Πησὶ γὰρ οὕτω τῆς γραφῆς τῆς ἱερᾶς τὸ ῥῆμα·
 ἦσαν πεντακισχίλιαι τοῦ Σολομῶντος ἦσαν,
 παραβολαὶ δ' ἑκτὸς αὐτῶν ἦσαν ἐν τρισχιλίαις,
 ψαλμὸς δ' οὐ μεμνημένοντο πώποτε Σολομῶντος.
 Ὁ δ' Ἰδιθοὺμ σὺν τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐπιγεγραμμένοις
 ἐκ τοῦ Δαυΐδ κατέστησαν χοράρχαι πρὸς τὸ ψάλλειν.
 Καὶ νῦν μὲν ἔψαλλον κοινῶς εἰς μίαν συμφωνίαν,
 νῦν δ' ἀνετίθετο ψαλμὸς ἑκάστῳ χοροψάλτῃ,
 λαμβάνων δ' οὕτως ἐκ Δαυΐδ ἰδίως ἐμελώδει,
 τοῖς χορευταῖς τοῖς ὑπ' αὐτὸν τοῦ μέλους προκατάρχων,
 λαβόντες τοίνυν οἱ ψαλμοὶ τῶν ἀρχιδῶν τὰς κλήσεις
 ἔσχον αὐτὰς ἐπιγραφὴν ὡς ὑπ' αὐτῶν ψαλέντες,
 καὶ δῆλον ὡς ἐκ τῆς γραφῆς τῶν παραλειπομένων.
 Ἐν γὰρ χειρὶ φησὶν Ἀσάφ τὴν ᾠδὴν ταύτην ἦσαν,
 ὁμοίως δ' ἀπὸ τοῦ ψαλμοῦ τοῦ τριακροστογδόου.
 Οὐ μόνον γὰρ τὸν Ἰδιθοὺμ ἔχει προγεγραμμένον,
 ἀλλ' ἐν ταύτῃ καὶ τὸν Δαυΐδ συνεπιγεγραμμένον.
 Τὸ γὰρ εἰς τέλος Ἰδιθοὺμ ἐν τῇ ψαλμῷ προγράψας
 ψαλμὸν Δαυΐδ ἐπήγαγεν ἑκάτερα συνάψας,
 ὅπερ σαφῶς παρίστησι τὴν τῆς γραφῆς αἰτίαν.
 Δαυΐδ γὰρ ἔστιν ὁ ψαλμὸς, τῇ δ' Ἰδιθοὺμ ἐδόθη
 καὶ πάλιν ἕτερος ψαλμὸς μακρὸν τι μετὰ τοῦτον.
 Ὁ τεσσαρακοστός τριτος συνάδει τῷ παρόντι·
 τοῖς γὰρ υἱοῖς φησὶ Κορὲ ψαλμὸς Δαυΐδ εἰς τέλος,
 πάντως δ' ἡ λέξις πρόδηλος ὡς ἐκ Δαυΐδ ἐγράφη.

τοῖς δὲ παισὶ τοῖς τοῦ Κερὲ πρὸς ὕμνον ἀνετέθη.
 Πάσας δ' ἀπλῶς τὰς προγραφὰς τῶν ὀνομάτων τούτων·
 ἐ, ἔστι· αἷς εὐρίσκωμεν, οὐ γενικαῖς κειμένας·
 τῷ δεῖνι γὰρ φησὶ ψαλμός, οὐχὶ ψαλμοῦ τοῦ δεῖνος.
 Ἐῖλο, δ' ὡς ἰδιαίτερος αὐτῷ προσανετεῖθη,
 εἶπου ἐ, εὐρήσεις δοικτὴν ἐπὶ Δαυΐδ κειμένην
 μὴ ξενουθήει, ἀγαπητέ, τὴν δοικτὴν ἀκούων.
 Εὐρήσεις γὰρ καὶ γενικτὴν ἐν πλείοσι κειμένην
 καὶ τοῦ Δαυΐδ καὶ τῷ Δαυΐδ πολλάκις γεγραμμένην.
 Ἐν ταῖς λοιπαῖς δ' ἐπιγραφαῖς τῶν ἄλλων ὀνομάτων
 εὐρεῖ κειμένην πανταχοῦ τὴν δοικτὴν καὶ μόνην.
 Ἐπὶ τοίνυν ἡ παραλλαγή τῶν ἄριθρων ὑπεμφαίνει·
 καὶ νῦν μὲν κεῖται γενικῶς ἢ κλήσις τοῦ προφήτου,
 νῦν δ' ἔχει τὴν ἐπιγραφὴν ἐν δοικτῇ κειμένην,
 ἢ δῆλον ὡς αὐτὸς ἐστὶ γραφεὺς τῶν ἀμφοτέρων·
 Τοῦ γὰρ Δαυΐδ πάντως ἐστὶ καὶ τῷ Δαυΐδ ἱεράφη.
 Ἔστι δ' ἑτέρως προσφυῶς τὸν λόγον ἐρμηνεῦσαι,
 ὡς ἐνθα μὲν ἱστορικῶς ἀφίγησιν συγγράφει
 ἢ τῶν οἰκείων συμφορῶν τὸ μέγεθος διδάσκει
 ἢ λυτρωθεὶς τῷ λυτρωτῇ τὸν ὕμνον ἀναπέμπει
 εἶθ' ἕτερα τῶν κατ' αὐτὸν τοιαῦτα καταγγέλλει,
 οἰκεία ταῦτα τοῦ Δαυΐδ καὶ τῷ Δαυΐδ γραπτέον·
 ἔ.θ.α δ' ἀρμόζει τῷ Χριστῷ τινα τῶν γεγραμμένων
 ἀνήχθη ταῦτα πρὸς Χριστὸν καὶ δοικτικῶς λεκτέον.
 Ὁ γὰρ Χριστὸς ἐν ταῖς γραφαῖς Δαυΐδ καλεῖται νέος·
 καὶ γὰρ ἐκ σπέρματος Δαυΐδ ἐτέχθη κατὰ σάρκα.
 Εἰ βούλει δὲ διδάχθητι καὶ τοῦ Δαυΐδ τὴν λέξιν.
 χεῖρὶ γὰρ ἰκανώτατος ἑλληνιστὶ καλεῖται.
 Τίς δ' ἰκανὸς ἐστὶ χεῖρὶ πλήν τοῦ παντοδυνάμου,
 οὐπερ ἡ χεὶρ περικρατεῖ πάντα τῆς γῆς τὸν γύρον,
 ὅς μόνος κραταιὸς ἐστὶ καὶ μέγας ἐν ἰσχύϊ;
 Ἐδρῶν δ' Ἀγγαίου προγραφὴν, πρὸς δὲ ναὶ Ζαχαρίου
 κειμένην ἐν τισὶ ψαλμῶν τῶν ὄντων πρὸς τῷ τειεῖ
 ὡς περιττὰς παράδραμε καὶ μάτην γεγραμμένας·

καὶ γὰρ εἰ καὶ παρά τισι κείνται τῶν ἀντιγράφων, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐβδωμήκοντα κλήσις αὐτῶν οὐκ ἔστιν, οὐδέ παρ' ἄλλοις μετ' αὐτούς, ἀλλ' οὐδέ παρ' Ἑβραίοις. Πλήν ἐπειδήπερ ἐορτὴν λέγουσι τιν Ἀγγαῖον, τὸ Ζαχαρίου δ' ὄνομα μνήμη Θεοῦ σημαίνει: πᾶς ἐορτάζων τῷ Θεῷ πάντως ἐστὶν Ἀγγαῖος, ὁ μνήμην δ' ἔχων τοῦ Θεοῦ καλεῖται Ζαχαρίας· οἷς δὴ προσῆκε φθέγγεσθαι τὰ τῶν ψαλμῶν ἐκείνων καὶ τῷ Θεῷ τὴν αἴνεσιν προσφέρειν ἄρμυδιαν. **Στόματα γὰρ ἱμαρτωλῶν τὸ ψάλλειν οὐχ ὡραῖον.** Ἰὰ μὲν οὖν τῶν ἐπιγραφῶν ἀρχούντως ἀπεθόθη, τοῦ λόγου δ' ἐφαψώμεθα τοῦ τῶν ἀνεπιγράφων, καὶ τούτους δὲ δαυϊτικούς ἐκ τῆς γραφῆς δεικτέον. Πολλὰ γὰρ τῶν ἐβραϊκῶν ἀρχαίων ἀντιγράφων τὸν πρῶτον καὶ τὸν δεύτερον ἔχουσι συνημμένους· τῶν γὰρ ψαλμῶν ἀρίθμησις οὐκ ἔστι παρ' Ἑβραίοις. Τοῦ δὲ Δαυΐδ ὁ δεύτερός ἐστιν ἀναντιρρήτως καὶ μάρτυράς μοι δέδεξο τοὺς θείους ἀποστόλους, αὐτὰς τὰς ῥήσεις τοῦ ψαλμοῦ σαφῶς διεξιόντας ὡς διὰ στόματος Δαυΐδ ὑπὸ Θεοῦ ῥηθείσας. Ἡ βιβλος δὲ τῶν πράξεων ταῦτα ῥητῶς διδάσκει. Ἐπεὶπερ οὖν ὁ δεύτερος δαυϊτικὸς ἐδείχθη, συναποδέδεικται λοιπὸν καὶ τὰ κατὰ τὸν πρῶτον, ὡς ἄμφω τοῦ Δαυΐδ εἰσι καὶ ῥήματα καὶ μέλη. Ἔστι δὲ καὶ τις ἕτερος ἐκ τῶν ἀνεπιγράφων· ἐννενηκοστοτέταρτον εὐρήσεις ὄντα τοῦτον, ἐξ οὐπερ Παῦλος ἔλαβε ῥήσεις τινὰς προσφόρους, ὡς ἐξ αὐτοῦ δεξάμενος Δαυΐδ τὴν μαρτυρίαν. Τοῦτο δ' ἐκ τῆς ἐπιστολῆς γνώσει τῆς πρὸς Ἑβραίους. Εἰ τοίνυν τούτους τοὺς Ψαλμοὺς ἀνεπιγράφους ὄντας ἀναμφιδόλως ἔγνωμεν δαυϊτικὸς τυγχάνειν, εὐδηλον ὡς καὶ τοὺς λοιποὺς αὐτὸς ἐστὶ συγγραψας. Ταῦτα δὲ τούτοις λέγομεν περὶ τῶν ἀνωγύμων καὶ μάρτυς ἀξιόπιστος ὁ πρῶτος τῶν μαρτύρων.

Ἐκ γὰρ ἐνός τινος Ἰαλμοῦ τῶν ἀνωτύμων τούτων ὅστις ἐστὶν ἑκατοστός τριακοστός καὶ πρῶτος ἐχρήσατο μικροῖς τισὶ προσφόροις ρησιδίοις καὶ τὴν Δαυΐδ ἐπήγαγε μάρτυρα τῶν ρημάτων δεικνύων πάντοτε τὸν ψαλμὸν γέννημα τοῦ προφήτου. Τούτοις δ' εἰ θέλεις ἐντυχεῖν, ἀνάγνωθι τὰς πράξεις ἐν αἷς περὶ διαλέγεται πικρῶς τοῖς Ἰουδαίοις κακῆνοι καθοπλίζονται πρὸς τὴν λιθοβολίαν.

Εἰ τὸν νῦν τοῦτον τὸν ψαλμὸν δαυΐτικὸν εὕρισκεις ἐκ τῆς τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου μαρτυρίας, λοιπὸν ἐκ τούτου σκόπει μοι καὶ περὶ τῶν προσηλοίων καὶ τοῖς ὁμοίοις μάνθανε τοὺς λόγους τῶν ὁμοίων.

Ἄλλοι δ' ὑπάρχουσι ψαλμοὶ χωρὶς τῶν εἰρημένων οἷς ἐστὶν ἀλληλούξια τὰ τῶν ἐπιγραμμάτων.

Ἄλλὰ καὶ τούτων ὁ Δαυΐδ καλλέστηκεν ἐργάτης.

Ὡς γὰρ ἡ βίβλος ἔφησε τῶν παραλειπομένων, ὁ πρῶτος τούτων τῶν ψαλμῶν ὑπὸ Δαυΐδ ἐγράφη· περὶ ψαλμοῦ δὲ λέγεμεν ἑκατοστοῦ τετάρτου.

Δοκεῖ τοίνυν αἰτία τις ἐν τοῖς ἀνεπιγράφοις ὡς οὐκ εἰς ἔθνους δόξωσιν ἐνός τινος καὶ μόνου, ἀλλ' εἰς πλείονων ὄνομα τὰ τῶν ψαλμῶν ἐγράφη.

Τῶν δ' ἀνωτύμων αἴτιον τοῦτο φασι τυχῆσαι, ὡς εἴρηνται πρὸς Κύριον οἱ λόγοι τῶν τοιούτων· τῆς δ' ἀλληλούξια γραφῆς τοῖς ἐπιγεγραμμένοις αἰτίαν τις καὶ λογισμὸν εἰκότως ἀποδώσει,

ὡς αἴνεσις εὐχάριστος ἐκ τῶν ψαλμῶν δηλοῦται, ἦν τῇ σωτηρίᾳ γεγηθῶς προσήγεν ὁ προφήτης· τὸ ρῆμα γὰρ τὴν αἴνεσιν δηλοῖ τὴν τοῦ Κυρίου.

Ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἱκανᾶ λελέχθω μέχρι τούτων.

Λέγεται δὲ ψαλτήριον πάντως ἀπὸ τοῦ ψάλλειν, ὡς περὶ εὐκτῆριον φαμεν ἀπὸ τῶν εὐχομένων·

τὴν βίβλον δ' οὕτω λέγομεν συγχρώμενοι τῇ λέξει.

Κυρίως γὰρ ψαλτήριον εἶδός ἐστὶν ὀργάνου·

ναύλα δὲ τοῦτο λέγεται φωνῇ τῇ τῶν Ἑβραίων.

Ἡ ἀλτὸς δ' ἐστὶν ὁ Κύριος ᾧ ψάλλομεν τοὺς ὕμνους.
 Ἡ ἀλμός ἐστὶ τὸ ποίημα, τὸ μέλος ψαλμοῦδία,
 κυρίως δὲ ψαλμός ἐστὶ τὸ σὺν ὀργάνῳ ἄσμα.
 Ἐξή δὲ λόγος ἐμμελής ἄνευ τινὸς ὀργάνου,
 τινὲς δὲ καταχρηστικῶς τὰς λέξεις ἐκφωνοῦντες
 ἠνόμεσταν ἐκάτερα πολλάκις ἄλλοι ἄλλως,
 ἠδὴν μὲν λέγοντες ψαλμόν, ψαλμόν δ' ἠδὴν καλοῦντες.
 Τῶν ψαλμῶν μέντοι τὰς ἠδᾶς ἀρχαιοτέρας ἴσθι·
 Μωσῆς γὰρ πρῶτος τῆς ἠδῆς κατήρξε τοῖς Ἑβραίοις,
 ἠνόμενα τούτους ἠάλατσαν προέπεμπε φυγάδας
 ῥάβδου πληγῆ μωσαϊκῆς ἀθρόως γεωθεῖσαν.
 Ὁ δὲ Δαυὶδ τὰ τῶν ψαλμῶν ἐφεῦρεν ἐν ὑστέρω,
 καὶ τοῦτο τὸ ψαλτήριον, ἄτεχνον ὄν πρὸ τούτων,
 ἀγροικικόν τε καὶ ἔραχθ' καὶ μόνων τῶν ποιμνίων,
 αὐτὸς σοφῶς ἠρμόσατο καὶ τετεχνιτευμένως
 καὶ τούτῳ μετεχρήσατο πρὸς θείαν ὕμνοδίαν.
 Τοῦ δὲ γε διαψάλματος οὐ μία σημασίς·
 ἢ γὰρ μεταβολὴν τινὰ τοῦ μέλους ἐννοήσεις
 ἢ τῶν ψαλλόντων ἀλλαγὴν πρὸς ἄλλους χοροψάλτας
 ἢ νοημάτων ὡς εἰκός, μετάθεσιν πρὸς ἄλλα
 ἢ τῶν ἄσμάτων τοῦ ψαλμοῦ διακοπὴν ἀθρόαν,
 ἐλλάμψεως τοῦ πνεύματος αὐτοῖς μεσολαδούσης
 καὶ τῶν ψαλλόντων ταῖς ψυχαῖς ἐννοίας χορηγούσης.
 Πάντα γὰρ τὰ συμβαίνοντα τοῖς τότε ψαλλομένοις
 σπουδαίως ἀπεγράφοντο χάριν τῆς ἀκριβείας.
 Ὕμνος δ' ἐστὶν ἐπίτασις θεοῦ δοξολογίας,
 τὸν δ' αἶνον ἐνομάζουσι σύντομον ὕμνοδίαν,
 νόει δ' ἐξομολόγησιν, θερμὴν ὁμολογίαν
 ἢ τῶν κακῶν ὧν πρὸς θεὸν δεδράκαμεν ἀφρόνως
 ἢ τῶν καλῶν ὧν ἐκ θεοῦ πεπόνθαμεν ἐν βίῳ.
 Τὸ μὲν γὰρ ἐξαγόρευσις, τοῦτο δ' εὐχαριστία.
 Εὐχὴ δ' ἐστὶν ὑπόσχεσις Κυρίῳ γινομένη,
 ἢ προσευχὴ δὲ δέησις ὑπὲρ πλημμελημάτων,
 ψαλμός δ' ἠδῆς ἐν προγραφαῖς οὕτως ὑποληπτέον

ἔταν φωνή τις μελιχρὰ εἶχα τινὸς ὀργάνου
 προηγουμένως τάσσηται τῶν μουσικῶν ὀργάνων.
 Ὡδὴν δ' ἀνάπαλιν ψαλμοῦ νοήσεις ἀκολούθως
 ἔτε προτάσσεται φωνῆς ὀργανικόν τι μέλος,
 δευτέραν χώραν ἔχοντος τοῦ διὰ γλώσσης μέλους
 Ψαλμὸν δὲ πάλιν νόησον ἀλληγορῶν τὸν λόγον
 ἔτε τὸ σῶμα τείνοντες ἐν ἔργοις ἐπιπόνους
 καθάπερ τὸ ψαλτήριον τῆ τῶν χορδῶν ἐντάσει
 γρησάτην καὶ παναρμόνιον πρᾶξιν ἀποτελοῦμεν,
 εἰ καὶ μὴ προσεπέβημεν ἔτι τῆ θεωρίᾳ.
 Ὡδὴ ἔστιν, ἂν βούλοιο νεεῖν τοιουτοτρόπως,
 ἔταν χωρὶς τῆς πρακτικῆς ὦμεν ἐν θεωρίᾳ
 καὶ φέρωμεν τὴν μύησιν τῶν θείων μυστηρίων,
 ἐν ἀρεταῖς τυγχάνοντες ἤδη γεγυμνασμένοι.
 Ὡδὴν δὲ νόησον ψαλμοῦ κατὰ τοὺς λόγους τούτους
 ἔτε βελτίστης πράξεως ἡμῖν ὁδοποιούσης
 εἰς ὕψους ἀναδράμωμεν ἐνθέου θεωρίας
 χορηγουμένης ἄνωθεν κατὰ τὸ γεγραμμένον
 «σοφίαν ἐπεθύμησας, τὰς ἐντολάς συντήρει
 καὶ χορηγὸς ὁ Κύριος ἔσται σοι τῆς σοφίας».
 Ψαλμὸν δ' ὠδῆς λεγόμενον ἀντεστραμμένον νόει
 ἔτε τινὰ τῶν ἠθικῶν τῶν ἀποκεκρυμμένων
 σαφηνιζούσης καθαρῶς ἡμῖν τῆς θεωρίας
 πρὸς τὴν αὐτὴν ἐρχόμεθα προθύμως ἐργασίαν.
 Καὶ τάχα ταύτην προσφυῶς λεκτέον τὴν αἰτίαν
 τοῦ κεῖσθαι πρῶτους τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὰς ὠδὰς δευτέρας
 χρῆ γὰρ διὰ τῆς πρακτικῆς ἐλθεῖν εἰς θεωρίαν,
 ἐνθεν τοι καὶ πολλὰς ὠδὰς εὐρήσεις πρὸς τῆ τέλει.
 Ὅπου δ' ἔστιν ἀναβαθμὸς, ἐκεῖ ψαλμοὶ οὐ κεῖται
 καὶ ἀνεπίπλοκός τις ἢ καὶ τῶν συμπεπλεγμένων.
 Ταύτην δὲ λέγω συμπλοκὴν, τὴν μετ' ὠδῆς κειμένην
 εἴτε ψαλμὸς ὠδῆς ἔστιν καὶ τοῦναντίον.
 Ἐν γὰρ ταῖς ἀναβάσεσιν ἢ τάξις τῶν ἀγίων
 μόνοις ἐναπησχόληται τοῖς κατὰ θεωρίαν,

Τὰ μὲν οὖν τῆς ἀναγωγῆς ἤδη καταπαυστέον·
 τὸν ἀριθμὸν δὲ τῶν ψαλμῶν λοιπὸν ἐξηγιτέον.
 Σύγκειται γὰρ συναγωγή τριπλῆς πεντηκοντάδος
 ὁμοῦ μὲν τοῦ πεντηκονταίου τὸ τίμιον διδάσκων,
 ἕνπερ τιμῶσιν ἐξ ἀρχῆς τὸ γένος τῶν Ἑβραίων
 ὡς ἔχοντα γεννήτριαν ἐβδομήντην ἐβδομάδα,
 ὁμοῦ δὲ τὸ μυστήριον ἐμφαίνων τῆς Τριάδος.
 Ἐκάστη δὲ προστίθεται μόνος πεντηκοντάδι
 δείγμα μιᾶς θεότητος τῆς ἐν τρισὶ προσώποις.
 Συναγαγεῖν δὲ τοὺς ψαλμοὺς καὶ βίβλῳ συνυφάναι·
 οἱ μὲν τὸν Ἑσδραν λέγουσιν, αἱ δὲ τὸν Ἐζεκιαν.
 Τέσσαρες δ' ἦσαν ἀρχαῖοι μετὰ χορῶν τεσσάρων,
 ἐδήλου δὲ τὰ κλίματ' αὐτῶν τὰ τέσσαρα τοῦ κόσμου
 δι' ὧν ὁ φθόγγος τῶν ψαλμῶν ἐμελλε προχωρῆσαι.
 Συνίστων δ' ἄνδρες τὸν χορὸν ἐβδομήκοντα δύο,
 τὸν ἀριθμὸν δὲ τῶν γλωσσῶν ἐσήμαινε τὸ πρᾶγμα,
 αἵτινες διεκρίθησαν ἐν τῇ πυργοποιίᾳ·
 πάσαις γὰρ γλώσσαις ἐμελλε τὰ τῶν ψαλμῶν ψαλθῆναι.
 Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἅπασιν τοῖς τότε μελωδοῦσιν
 ἦν ὄργανα διάφορα τὸ μέλος ἐξηχοῦντα,
 κρότοι κυμβάλων εὐρυθμοὶ καὶ κρούματα κιθάρας
 ὁ τῶν τυμπάνων πάταγος, ὁ τῶν σαλπίγγων ἦχος
 ὧν ἕκαστον ἠρίθμησε ψαλμὸς ὁ τελευταῖος.
 Δαυὶδ δὲ τὸ ψαλτήριον ἐν τῇ χειρὶ κατεῖχεν
 ὡς ὄργανον βασιλικόν, ὡς βασιλεὶ προσῆκον.
 Σάλπιγγες οὖν καὶ σύρριγγες τῶν ἐμπνευστῶν ὑπῆρχον·
 τῶν ἐντατῶν δ' ἐτύγχανον αἱ λύραι καὶ κιθάραι,
 τύμπανα δὲ καὶ κύμβαλα τῆς τῶν κρουσῶν μερίδος.
 Μόνον δὲ τὸ ψαλτήριον ἕνπερ Δαυὶδ κατεῖχεν,
 ὃ καὶ κινύραν λέγουσι καὶ λύραν καὶ κιθάραν,
 ἣν μὲν ἀπὸ τῶν ἐντατῶν, πλὴν ὀρθιον ὑπῆρχεν,
 ἄνωθεν παρεχόμενον τὰς ἀφορμὰς τῶν ἡγίων,
 ἵν' ἔχωμεν τὴν μέμνησιν τούτου τοῦ ψαλτήριου
 καὶ τὰς ψυχὰς εὐθύνωμεν καὶ φέρωμεν ἐρητίους

καὶ ταύτας ἐκπαιδεύωμεν ἐκμελετᾶν τοῦ ἄνω,
 ψαλτήρια γινόμενα πνευματικὰ καὶ θεῖα
 ἐν συμφωνίᾳ μυστικῆ ψυχῆς τε καὶ σαρκίου
 ἐκ πνεύματος κρουόμενα καθάπερ ἐκ τεχνίτου.
 Εἶχε ἔν τῷ ψαλτήριον δέκα κολάβους ἄνω·
 ἐκεῖνοι δὲ στρέφομενοι περὶ τὸν τοῦτου πῆχυν
 ἐπέτεινον τε τὰς χορδὰς καὶ πάλιν ὑπεχάλων
 πρὸς τὰν τοῦ ψάλλοντος σκοπὸν καὶ τὸ ποιῶν τοῦ μέλους.
 Ἄλλ' ἢ μὲν χεὶρ ἡ δεξιὰ κατέκρουε τῷ πλήκτρῳ,
 ἢ δ' ἄλλη χεὶρ ταῖς ἐπικρατὶς στρέφουσα τοὺς κολάβους
 ποιᾶν τινα τῆν τῶν χορδῶν ἐπολεῖ μελωδίαν.
 Εἶχε δὲ δέκα τὰς χορδὰς ἀλλήλοις ἀντιφθόγγους
 ἕπως ἡμεῖς ὡς ἐκ χορδῶν ὁμοίων, ἀντιφθόγγων,
 πέντε μὲν αἰτινές εἰσι τοῦ σώματος αἰουθήσεις,
 πέντε δ' ἐτέρων ἃς φασὶ τὰς ψυχικὰς ἑνάμεις,
 σύμφωνον ἀνακρούομεν θεῷ τῆν μελωδίαν.
 Ἡ τῶν ψαλμῶν δὲ σύνταξις ἄτακτον τάξιν ἔχει.
 Οὐ γὰρ καθὼς ἐγράφησαν ἄρχηθεν τῷ προφήτῃ
 οὕτω καὶ συνετέθησαν πρὸς τὴν ἀκολουθίαν,
 ἀλλὰ καθὼς εὐρέθησαν ἔλαβον καὶ τὴν τάξιν.
 Ἐπεὶ γὰρ κατεφρόνησαν Ἑβραῖοι τῶν πατρῶν
 καὶ λήθην ἔσχον τῶν γραφῶν τῶν παρεδδομένων
 κατεῖθεν παρερρύησαν αἱ βίβλοι συμφθρεῖσαι
 συνῆξε ταύτας ὑστερον Ἐσδρας εἶτ' Ἐζεκίας,
 συνῆξε δὲ καὶ τοὺς ψαλμοὺς διεσπαρμένους ὄντας,
 εὔρε δ' αὐτοὺς κατὰ μικρὸν, οὐκ ἐνταυτῷ τοὺς πάντας.
 Καθὸ γοῦν τούτους εὕρισκέ ποτε καὶ κατὰ μέρος
 εἰκότω, καὶ συνέταττεν αὐτοὺς συγκεχυμένους,
 τοῖς εἰρημένοις πρότερον τοὺς ἐφεξῆς συνάπτων.
 Ἡ τάξις τοίνυν τῶν ψαλμῶν ἢ νόν εὕρισκομένη
 τῷ χρόνῳ τῆς εὐρέσεως κατάλληλος ἐτέθη,
 ἂν δ' ἀκριβῶς σκοπήσειας οὐκ ἄθει καὶ τοῦτο,
 ἀλλ' οὕτως ἠκονόμησε τοῦ πνεύματος ἢ χάρις.
 Ἔστι μὲν γὰρ ἡ χρονιὰ τάξις συγκεχυμένη,

ἡ σύγχυσις δ' οὐ γέγονεν ἀπλῶς καὶ κατὰ τύχην
 Καθάπερ γὰρ τῶν ἰατρῶν ὁ μὲν τις τέμνει πρῶτον,
 εἶτα χρισμάτων ἀπτεται καὶ τό·ε φαρμακεύει,
 ἄλλος δ' ἀνάπαλιν αὐτοῖς κέχρηται πρὸς τὴν χρείαν
 καὶ τάξεως οὐ γίνεται μέλησις τῷ τεχνίτῃ,
 ἀλλ' ὅπερ βλέπει φάρμακον τὴν νόσον ἀπαιτοῦσαν
 τοῦτο καὶ πρῶτον ἤγηται καὶ τῷ νοσοῦντι φέρει,
 οὕτω τῷ θεῷ πνεύματι τῆς τοῦ θεοῦ σοφίας
 οὐ χρονικῆς ἐμέλησε ψαλμῶν ἀκολουθίας,
 ἀλλ' ὠφελείας μάλιστα τῆς τῶν ἐντυγχανόντων.
 Καὶ γὰρ ὁ πρῶτος τῶν ψαλμῶν διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους
 τῆς ἀσεβείας ἀποχήν, πρὸς δὲ τῆς ἁμαρτίας·
 ὁ δεῦτερος ὑπέδειξε τίνος ἐσμέν δεσπότης,
 τίνος λαὸς ὑπάρχομεν, τίνος μερίς καὶ κληρὸς
 καὶ τίνι δέον προσελθεῖν, τίνι προσκολληθῆναι·
 ὁ τρίτος δὲ περίστησι δαιμονικοὺς πολέμους,
 ἐπιβουλάς καὶ προσβολὰς ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων,
 αἵτινες ἐπεγείρονται τοῖς ἀγωνιζομένοις.
 Ἐκ τούτων δὲ πρὸς τοὺς ψαλμοὺς τοὺς ἐφεξῆς προβαίνων
 εὐρήσεις ἀκριδέστερον αὐτοῖς ἐκτιθειμένας
 τῶν συμφορῶν καὶ τῶν παθῶν πάσας τὰ θεραπείας.
 Τῆς δ' ἀσαφείας αἴτιον τῆς ἐν τισὶ κειμένης
 ὑπάρχει τὸ συμβεβηκὸς τῶν προφητευομένων
 τῶν προτυπούντων τὰ λαμπρὰ τῆς νέας Διαθήκης
 καὶ τῶν ῥημάτων τὸ βαθὺ καὶ συνεσκιασμένον,
 ὅπερ ἐστὶν ἰδίωμα φωνῆς τῆς ἑβραϊδος.
 Καὶ γὰρ διὰ τὴν δυσπειθῆ τῶν Ἰουδαίων γνώμην
 ἦσαν τὰ πλεῖω σκοτεινὰ καὶ συγκεκαλυμμένα,
 μόνοις παραγυμνύμενα πολλάκις τοῖς ἀξίοις
 κρινόμενά τε θαυμαστῶς ἀπὸ τοῦ τέλους μόνου.
 Σὺν τούτοις ἡ μεταβολὴ τῆς ἑβραϊδος γλώσσης·
 ὅτε γὰρ μεταβάλλεται διάλεκτος πρὸς ἄλλην
 εἰκὸς ἐντεῦθεν γίνεσθαι πολλὰς τὰς ἀσαφείας.
 ἐπεὶ μὴδ' ἀπαράλλακτα τὰ μεθηρμηνευμένα.

Γεγόνασι δ' ἐρμηνευταί τῆς Παλαιᾶς ἀπάσης ἑλληνιστῶν συγγράψαντες πάντα τὰ παρ' Ἑβραίοις τὸ πρῶτον ἐβδομήκοντα πολυμαθεῖς Ἑβραῖοι ἐκλελεγμένοι τῶν λοιπῶν παρὰ τοῦ Πτολεμαίου, ὃς βασιλεὺς ἐτύγγανε καθ' ὅλης τῆς Αἰγύπτου. Καὶ γὰρ καθυποτάξαντες τοὺς Πέρσας Ἀλεξάνδρου, εἰς συνάψαντος εἰς ἑν ἄμφω τὰς βασιλείας, ὕστερον δὲ μετὰ πολὺ τὸν βίον λελοιπότες, τὰ τῆς ἀρχῆς εἰς τέσσαρας μερίδας διχρήθη. Καὶ Φίλιππος μὲν ἐλαβε τὰ τῆς Μακεδονίας, Σέλευκος δ' ἐχειρώσατο πάντα τὰ τῆς Συρίας, ἡ τῆς Ἀσίας δὲ μέρος ἤρμοσεν Ἀντιγόνῳ, κατέσχε δὲ τὴν Αἴγυπτον ὁ πρῶτος Πτολεμαῖος καὶ μετ' αὐτὸν ἐκράτησεν ἕτερος Πτολεμαῖος· καὶ γὰρ πολλοὶ γεγόνασιν ὕστερον Πτολεμαῖοι. Ἐκεῖνος δὲ, ὁ δεύτερος τοῦ πρώτου Πτολεμαίου, πολέμῳ δευλωσάμενος τὸ γένος τῶν Ἑβραίων, ἠθέλησε μεταβαλεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν ἅπαντα τὰ συγγράμματα τῶν ἱερῶν βιβλίων· καὶ δὴ σοφοὺς συναγαγὼν καὶ μεμρτυρημένους τούτους τοὺς ἐβδομήκοντα τοὺς προδεδηλωμένους ἐρμηνευτὰς καθίστησιν εἰς τὴν γραφὴν τὴν θεῖαν. Κατὰ δὴ δύο δ' ἅπαντες ἐν οἴκοις μεριζθέντες ἐμόφωνον ἐξέθεντο γραφὴν τῆς ἐρμηνείας μᾶλλον δὲ καί τι λέγεται τοιοῦτον γεγονέναι. Ἀναγνωσθείσης γὰρ φασὶ τῆς ὅλης ἐρμηνείας εἰς θάμβος καὶ κατάπληξιν ἐλθεῖν τὸν Πτολεμαῖον θαυμάσαντα τὴν δύναμιν τῶν λόγων καὶ τὸ κάλλος. Ἐπαπορῶν δ' ὁ βασιλεὺς ἠρώτα τοὺς παρόντας πῶς οὐκ ἐχρήσαντό τισιν ἐκ τούτων τῶν γραμμάτων ἱστορικῶν καὶ ποιητικῶν καὶ τινος τῶν ἐμοίων. Δημήτριος δ' Ἀλιφαρέως περὶ τυχῶν ἐν τούτῳ, παρὴν δὲ καὶ Μενέδημος ἀνὴρ τῶν φιλοσόφων, ἔφησαν μὲν τινα τοῦ μᾶν ἀπετεθῆαι τῶν τοιούτων·

λέγουσι γὰρ Θεόπεμπτον τὸν ἱστοριογράφον
μνησθέντα τούτων ἐν γραφῇ εὐθύς παραφρονῆσαι,
οὖν τούτοις καὶ Θεόδεκτον αὐτοῖς ἐπιβαλόντα,
τὸν τραγωδίας ποιητὴν, αὐτίκα τυφλωθῆναι.

Τούτους δ' ἐξευμένισαντας ἐς ὕστερον τὸ θεῖον
ἀποδελείν, τὴν πῆρῳσιν καὶ τὴν παραφροσύνην.

Ἐῦτοι μὲν οὖν ἠσμήνευσαν ἐπὶ τοῦ Πτολεμαίου,
ἐν οἷς φασὶ καὶ Συμεῶν εἶναι τὸν θεοδόγον.

Ἐκ τούτου γὰρ ἴξιωτο Χριστὸν ἰδεῖν τε, θεόν
καὶ ἑρέφως ἀγκαλίσασθαι, θεὸν σεσαρκωμένον·

ὥπως δὲ ταῦτο γέγονεν, εἰπεῖν οὐκ ὀκνητέον
καὶ παρεκδρατικώτερος ὁ περὶ τούτου λόγος.

Ὁ θεὸς οὗτος Συμεῶν, τὰς βίβλους ἐρμηνεύων,
ἦδη μετεχειρίζετο τὴν βίβλον Ἑσαίου·

ὡς δ' εὔρε τοῦτο τὸ ῥητὸν τὴ φράζον οὕτως ἔως πῶς
«Ἰσοῦ παρθένος ἐν γαστρὶ συλλήψεται καὶ τέξει»

ἠπίσθησε τῷ ῥήματι καὶ πέπαυτο τοῦ γράφειν,
κατανοῶν ἀμύγχανον τὸ πρᾶγμα παρ' ἀνθρώποις.

Ὅπως οὖν γνώμης ἔχοντι τῷ Συμεῶν ἐν τούτῳ
γένονεν ἀποκάλυψις ἐκ πνεύματος ἁγίου

μη μεταστῆναι τῆς ζωῆς, ἀλλ' ἐν τοῖς ζώσιν εἶναι
μέχρις ἂν ἴσῃ τελεσθὲν τὸ διηπορημένον

καὶ τὸν δεσπότην ὄψεται μητρὶς υἱὸν παρθένου.

Ἦν οὖν ἐν βίῳ διουρκῶν ἕως Χριστὸς ἐτέχθη,

ἐν γεννήθέντα Συμεῶν λαβὼν ἐν ταῖς ἀγκάλαις

«Νὸν ἀπολύεις ἔφησε, δέσποτα, τὸν σὸν δεῦλον
κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ σεπτὸν τῆς σῆς ἐπαγγελίας».

Ἐπεὶ νύ σσαν τοιγαροῦν τὸν πῶλον κινητέον
καὶ τὰ τῆς διτγῆσεως αὔθις ἐπιστρεπτέον.

Οἱ μὲν οὖν ἐβδομήκοντα γεγράφασι τὸ πρῶτον,

δεύτερος δὲ μεταγραφεὺς ὁ Σινωπεὺς Ἀκύλας,

ἐς Ἑλληνὴν ἦν ἐκ Ποντικῆς, ὕστερον δ' ἐδαπίσθη

προσκρούσας δὲ Χριστιανοῖς περὶ τινῶν δογμάτων

ἠθετην ὡς τὸ βάπτισμα προσήλθεν Ἰουδαίοις,

τὴν ἑρμηνείαν δ' ἔγραψεν ὑπέραν τῆς προτέρας
 ἑνιαυτοῖς τριάκοντα πρὸς τοῖς τετρακοσίοις.
 Καὶ μηνιῶν χριστιανοῖς ὁ δελταῖος Ἀκύλας
 παρὰ φθορὰν εἰργάσατο πολλὴν τῆς ἑρμηνείας.
 Αἴλιος δ' ἦν Ἀδριανὸς ἐν Ῥώμῃ βασιλεύων·
 ἡ γὰρ ἀρχὴ μετέπεσε πρὸ χρόνων εἰς Ῥωμαίους,
 ἧτις ἐστὶ τὸ τέταρτον τοῦ Δαβιὴλ θηρῶν.
 Ἐκ τῶν τεσσάρων γὰρ θηρῶν ἡς εἶδεν ὀπτασίας
 ὁ πρῶτος θῆρ ἐσίμεινε τὸ κράτος Ἀσσυρίων,
 θάτερος δὲ τὴν περσικὴν ἐδήλου δυναστείαν,
 ὁ τρίτος δ' ὑπενέφαινε ἀρχὴν τῶν Μακεδόνων,
 ὁ δὲ γε ἦτορ ὁ τέταρτος, ὁ τούτων τελευταῖος,
 τὴν τελευταίαν ἔπραξε Ῥωμαίων βασιλείαν.
 Μετὰ δ' Ἀκύλαν ἑρμηνεὺς Σύμμαχος Σαμαρείτης,
 ὅς μὴ τυγχάνων τῆς τιμῆς ἥσπερ αὐτὸς ἐζήτει,
 τῶν Σαμαρέων ἀποστάς, πρόσσεισιν Ἰουδαίοις
 καὶ πάλιν περιτέμνεται περιτομὴν δευτέραν,
 καὶ τούτοις χαριζόμενος, ἐπεγκοτῶν δ' ἐκείνοις
 ἐσπούδασεν ἐκ τῆς γραφῆς πολλὰ παρερμηνεῦσαι
 καὶ μᾶλλον τὰ κατὰ Χριστὸν καὶ τὴν οἰκονομίαν,
 ὄντος ἐκείνῳ τῷ καιρῷ Σεβήρου βασιλέως.
 Ἑρμηνευτῆς δὲ τέταρτος ἐστὶ Θεοδοτίων,
 τὸ δόγμα μαρκιωνιστῆς, Ἐφέσιος τὸ γένος,
 ὅς δὴ μηνίσας ὕπερον τοῖς συναϊρεσιώταις
 κάκεινος πάλιν ἐκδοσὶν ἐξέδωκεν ἰδίαν·
 ἦν δ' ἐγκρατῆς ὁ Κόμμοδος τότε τῆς βασιλείας.
 Ἡ δ' ἐκδοσις ἡ μετ' αὐτὴν οὐκ ἔχει τὸν ἐκδότην.
 εὐρέθη δ' εἰς Ἱεριχὼ πλῆθος συγκεχωσμένη,
 τὸ σκῆπτρον τοῦ βασιλικῶν κατέχοντος Καρέκλου.
 Οὐδὲ τῆς ἕκτης γνώριμον εὐρήσεις τὸν πατέρα·
 καὶ ταύτην γὰρ ἀνώνυμόν φασιν ἦς καὶ τὴν πέμπτην.
 Ἐπὶ πολὺ δ' οὐσαν κρυπτὴν εὐρον ἐν Νικοπόλει
 καὶ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ὑπῆρχεν ὁ Μαμχίας.
 Ἡ τελευταία δ' ἐκδοσις ἧτις ἐστὶν ἑβδόμη

ἐκδότην φέρει θαυμαστόν, Λουκιανὸν τὸν μέγαν
τὸν πρότερον ἀσκητικοῖς δοκιμασθέντα πόνους,
ὑστερον δὲ μαρτυρικοῖς ἀγῶσι λαμπρυνθέντα·
ὅς ἐπιστήσας τὰς γραφαῖς τῶν ἄλλων ἐρμηνέων
καὶ φιλοπόνως ἐντυχῶν τὰς βίβλους τῶν Ἑβραίων
καὶ τὴν ἐν ταύταις δύναμιν πανσόφως ἀκριδῶστος
πάσης γραφῆς ἐκτέθεικεν ἀρίστην ἐρμηνείαν,
οὐ περιττὴν, οὐδ' ἐλλιπὴ τῆς ἀληθείας οὕσιν,
πάντα δὲ φέρουσιν ὀρθῶς τὰ καθηρημενευμένα
καὶ τῇ τῶν ἐβδομήκοντα συνῆδουσιν ἐκδόσει.
Ἐὗρον δ' αὐτὴν ἐς ὑστερον ἐν τῇ Νικομηδείᾳ
μετὰ τὴν ἀθλησιν αὐτοῦ καὶ τοὺς λαμπροὺς ἀγῶνας
παρ' Ἰουδαίοις μένουσαν ἐν τοίχῳ κε. ρυμμένην
αὐτὸν τε τοῦτον ἔχουσαν τὸν μάρτυρα γραφέα·
ἦν δὲ τῷ τότε βασιλεὺς ὁ μέγας Κωνσταντῖνος.
Ἄρκούντως τοίνυν ἔχοντες τῶν ἀποδεδομένων,
ἐπὶ τοὺς τρόπους ἔλθωμεν λοιπὸν τῆς προφητείας
Ὅ μὲν τις γὰρ τῶν προφητῶν τὸ μέλλον προφητεύει,
ὁ δὲ συγγράφεται τὰ νῦν, ὁ δὲ τὰ παρελθόντα
καὶ τούτων αὐθις ἕτερος συγκεκρῦμμένως γράφει
ὡς χρώμενος αἰνίγμασι καὶ τύποις καὶ συμβόλοις,
ἄλλος τρανῶς καὶ καθαρῶς, ἄλλος συγκεκραμένως,
ἄλλος τοῦ λέγειν ἀποστάς τόδε τι πρᾶγμα πράττει.
Εἰσὶ δὲ πάλιν ἕτεροι τρόποι τῶν τρόπων τούτων·
ὁ μὲν γὰρ δι' ὁράσεως δέχεται τὰς ἐκλάμψεις,
ἕτερος δὲ δι' ἀκοῆς λαμβάνει τὰ πρακτέα,
ἕτερος δ' ἐκ τῆς γεύσεως, ἕτερος δ' ἀλλαχόθεν.
Ταῦτα δὲ πάντα νοητὰ καὶ νοητῶς λεκτέον·
τοσαῦται γὰρ καὶ τοῦ νοῦς τυγχάνουσιν αἰσθήσεις·
ὅσας αἰσθήσεις οἶδαμεν τῷ σώματι προσούσας·
πᾶσαι δ' ὁράσεις λέγονται γενικωτέρῳ λόγῳ.
Ἐπισκεπτέον τοιγαροῦν τὰς τοῦ νοῦς αἰσθήσεις,
αὕτη γὰρ δράσις φησὶν ἦν εἶδεν ὁ προφήτης,
δράσις δὲ καὶ Δανιήλ καὶ προφητῶν ἑτέρων·

ἀκούει δ' Ἰεζεκιήλ, λαλοῦντος τοῦ Κυρίου·
 ἀνθρώπου γὰρ οὐδέ φησιν ἀκουσον ἅπερ λέγω·
 σὺν τούτοις δὲ καὶ γεύεται τὴν θαυμασίαν γεῦσιν,
 αὐτίκα δ' ἐκ ἐκ τῆς γεύσεως πληροῖ καὶ τὴν κοιλίαν,
 ὅτι θεὸς ἐψώμισε αὐτὸν τῇ κεφαλίδι.
 Δεῖγμα δ' ὑπάρχει τῆς ἀφῆς Νουὺμ τὸ θεῖον λῆμμα·
 θεοληψίαν γὰρ καλεῖ τὴν θείαν ὀμιλίαν
 ἣν δὴ περ προσωμίλησε τὸ πνεῦμα τῷ προφήτῃ
 καθάπερ ἐφαπτόμενον τῆς τούτου διανοίας
 καὶ ταύτην πλέον ἐντυποῦν τὴν γνῶσιν τῶν μελλόντων.
 Ὁ δὲ Δαυτὶδ σὺν τοῖς λοιποῖς ὁσφραίνεται καὶ μύρου·
 ἄλλα γὰρ ἄλλων προφητῶν πολλάκις ἐνεργούντων
 οὗτος δι' ὄλων ἔρχεται καὶ τρόπων καὶ πραγμάτων,
 καὶ νῦν μὲν μνήμην ὀιδώσει τῶν παρεληλυθότων,
 νῦν δ' ἐκτυποῖ τὰ μέλλοντα συμβάλειν μετὰ χρόνους,
 ἄλλοτε δὲ συντίθησι τοὺς λόγους τῶν παρόντων,
 πολλάκις δὲ παρήλλαξε τὰ τῆς ἀκολουθίας,
 ποτὲ μὲν ὡς γενόμενα τὰ μέλλοντα διδάσκων,
 ποτὲ δ' αὖθις ὡς μέλλοντα τὸ προγεγενημένα.
 Καὶ νῦν μὲν ἔρασιν ὄρα· τὸν γὰρ δεσπότην εἶδε,
 νῦν δ' ἀκοῆς ἐδέχεται φωνὴν Θεοῦ λαλοῦσαν.
 Ἄκουσον δὲ καὶ τὴν ἀφῆν ἐκ τῶν αὐτῶν ρημάτων·
 καὶ γὰρ ἡ γλῶσσά μου, φησί, κάλαμος γραμματέως,
 γλῶσσαν οὐ τὴν τοῦ σώματος εἰπών, τὴν φαινομένην,
 καὶ γὰρ ἔργον αὐτῆς ἐστὶ [τὸ λεγεῖν, οὐ τὸ γράφειν,
 ἀλλὰ τὴν γλῶσσαν τοῦ νοῦς τὴν ἐνδὸν κεκρυμμένην,
 ἣς ξενότροπως ἤπτετο τὸ πνεῦμα τῆς σοφίας
 καὶ τὰς τῶν ὄντων δι' αὐτῆς ἐκαλλιγράφει γνώσεις.
 Ἄλλ' ὄρα καὶ τὴν γευστικὴν αἴσθησιν τῆς καρδίας·
 γλυκαίνεσθαι γὰρ ἔφησε τὸν λάρυγγα τὸν τούτου
 ἐπέκεινα τοῦ μέλιτος τοῖς τοῦ Θεοῦ λόγοις.
 Εἰθέλεις καὶ τὴν ὁσφρησιν, ἰδοὺ σοι καὶ τὸ ρῆμα
 «ἐκ τῶν ἀμφίων σου στακτὴ καὶ σμύρνα καὶ κασία.»
 Οὕτω Δαυτὶδ ταῖς τοῦ νοῦς αἰσθήσεσιν ἀπάσαις

πασῶν ἀντελαμβάνετο τοῦ πνεύματος χαρίτων.
 Οὐ πάντα δὲ τὰ ρήματα τὰ τοῖς ψαλμοῖς ἐνόητα
 βλέπει· τὴν ἐξέτασιν καθ' ἓνα μόνον τρόπον,
 καθ' ἱστορίαν τὸ τυχόν ἢ κατὰ προφητείαν
 ἢ κατὰ πρᾶξιν ἠθικὴν ἢ κατ' ἀλληγορίαν·
 πολλάκις γάρ ἐν τοῖς αὐτοῖς πολλοὺς εὐρήσεις λόγους·
 εἰ βούλει δέ μοι, λάμβανε τοῦ πράγματος εἰκόνα.
 Ὡς περ γὰρ ἐν τοῖς σπέρμασιν ὁρῶμεν καὶ τοῖς δένδροις
 ποικίλας καὶ πολυειδεῖς ἐκφύσεις καὶ δυνάμεις·
 ρίζα γὰρ δένδρω πέφυκε καὶ στέλεχος καὶ κλάδοι,
 ἔχει δὲ φύλλα καὶ φλοιὸν καὶ τὴν ἐντεριώνην,
 ὡσαύτως ἐν τοῖς σπέρμασι καὶ χλόη καὶ καλάμη
 καὶ μετὰ ταύτας φύουσιν ἀθήρες τε καὶ λέπος·
 ἐννέει δὲ καὶ τὸν καρπὸν πῶς ἀνθ' ἑνὸς μυρίοις,
 οὕτως ἐπὶ τοῦ πνεύματος ἢ μᾶλλον πολλῶ πλέον.
 Ἴνα δ' ἀφείς τὰ περιττὰ συντετμημένως εἶπω,
 μετάγονται καὶ πρὸς ἡμᾶς τῶν ψαλμικῶν τὰ πλείω.
 Ἐχθροὺς οὖν πάντας τοῦ Χριστοῦ τοὺς δαίμονας κλητέον
 καὶ δυσμενεῖς ἐνεδρευτὰς καὶ πλάνους καὶ δολίους,
 διώκοντας, ἐκθλίβοντας, συνεπιτιθεμένους
 τούτους αὐτοὺς τοῦ δαίμονας καὶ πάλιν νομιστέον,
 Ἀθεσαλῶμ δὲ καὶ Σαοὺλ καὶ τινὰ τῶν τριούτων
 τὸν ἐξ ἀρχῶν τῶν πονηρῶν πνευμάτων λογιστέον,
 Δαυτὶδ δὲ πάλιν καὶ Χριστόν, πρὸς δὲ καὶ βασιλέα
 ρητέον ἕκαστον ἡμῶν μυστικωτέρῳ λόγῳ·
 ὡς γὰρ Δαυτὶδ ἐκ χρίσματος ἦλθεν εἰς βασιλείαν·
 καὶ γὰρ ἐχρίσθη πρότερον τῷ τῆς ἀρχῆς ἐλαίῳ,
 οὕτως ἡμεῖς τυγχάνομεν τῆς ἄνω βασιλείας,
 ἐλαίῳ προχριόμενοι βαπτίσματος τοῦ θεοῦ.
 Ὅσα δ' οὐ προσαρμόζουσι τῶν ψαλμικῶν ρημάτων
 τοῦ πνεύματος ἠγούμεθα φωνὰς τοῦ παναγίου,
 ὡς τοῦ δευτέρου τὰ ρητὰ καὶ τῶν παραπλησίων,
 ἐκ τούτων ἀγιάζοντες τὰς ἐχυτῶν καρδίας.
 Ἔστι δ' ὁ πρῶτος τῶν ψαλμῶν ἐκ τῶν ἀνεπιγράφων·

οὐκ ἔσχε γὰρ ἐπιγραφὴν οὐδ' ἐκ τῶν ἑρμηνέων.
 Ἔχει δὲ παιδευσιν ἡθῶν, μετέχει καὶ δογμάτων·
 οὐ γὰρ προσέχειν παραινεῖ τοῖς θεοῖς λόγοις μόνον
 καὶ [τὴν] σὺν τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἀναστροφὴν ἐκφεύγειν,
 ἀλλὰ διέξεισιν ὁμοῦ καὶ τὰ τῶν ἀσεβούντων,
 διδάσκων οἷαι μένουσιν αὐτοῦς αἰ τιμωρίαι,
 τοὺς δ' εὐσεβῶς βιώσαντας εἰκότως μακαρίζων·
 μακαρισμοῦ γὰρ ἄξιος ἀνὴρ φησιν ἐκεῖνος
 ὃς ἐπὶ τὴν τῶν ἀσεβῶν βουλήν οὐκ ἐπορεύθη
 καὶ τρίβῃ τῶν ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστησε τὸν πόδα,
 εὐδ' ἐν καθέδρᾳ τῶν λοιμῶν ἠθέλησε καθῆσαι.

Ψ ε λ λ ο υ

Περὶ δογμάτων. Περὶ νομοκανόνου. Περὶ τῶν ζ' συνόδων.

3. θεὸν δεσπότην ΑΒ.
4. ἄχρονον ΑΒ.
5. ἀόρατον ΑΒ.
6. φύσιν Β.^{ει}
6. τῇ μὲν οὐσίᾳ ἄληπτον Α.
τὴν μὲν οὐσίαν » Β.
8. βούλη ΑΒ.
9. ἓν γὰρ ΑΒ.
11. στεφηφόρε ΑΒ.
12. μόνος υἱὸς οὐκ ἀναρχος ὁ υἱός, δέσποτά μου Α.
μόνος υἱὸς οὐκ ἀναρχος ὡς υἱός, δέσποτά μου Β.
13. ἀρχὴ γάρ. ΑΒ.
13. ἀπὸ χρόνου. Α.
15. πνεῦμα τὸ ὑπεράγιον Α.
16. ἐτχηκός κατὰ φύσιν. Β.
18. μόνος δ' υἱός ΑΒ. αἰώνων ΑΒ.

21. οὐ σχετικῶς ΑΒ.

Μετὰ τὸν 21 ἐν τῷ Α.

τάρκα λαβῶν ὡς ἤθελεν ἔννοον, ἐμψυχωμένην.

22. πανάγνου ΑΒ.

Μετὰ τὸν 22 ἐν τῷ Α.

καὶ ταύτη καθ' ὑπόστασιν ἐνωθεὶς ἀσυγχύτως
ἄνθρωπος γέγονεν αὐτός, θεὸς ὢν κατ' οὐσίαν

23. ἀλλὰ δ' ἐστὶν ΑΒ.

25. ὑπόστασις ἐστὶν ΑΒ.

27. τῆς φύσεως καὶ οὐσιῶν Β.

τῶν φύσεων καὶ οὐσιῶν Α.

28. ὁ υἱὸς ΑΒ.

29. πεφύκασιν αὐτὸν ΑΒ.

30. ὡς εἶπωμεν οὔτε μὴν φαντασία Α.

» κατ' ἀξίαν Β.

31. μία μείζων ὑπόστασις θεία τε καὶ τελεία Α.

μία μῆζων Β.

35. κ. ἐ.

Ἐν τῷ Α. :

. . . τυγχάνων

ἀλλήλαις καθ' ὑπόστασιν ἀτρέπτως ἐνωθείσαις
ἐκάστην ἀναλλοίωτον μένειν ἐν τῇ ἐνώσει
οὕτω δὴ καὶ πρεσβεύομεν, οὕτω δὴ καὶ τιμῶμεν
οὕτω δὴ καὶ σεβόμεθα οὕτως ὁμολογοῦμεν
τὰς δύο φύσεις ἀληθῶς, θεῖαν καὶ ἀνθρωπίνην,
ἐκ δὲ τῶν δύο φύσεων μίαν ἀποτελεῖσθαι
σύνθετον τὴν ὑπόστασιν· οὗτος πίστεως ὅρος.

Ἐν δὲ τῷ Β. :

. . . τυγχάνων

Οὕτω δὴ καὶ πρεσβεύομεν, οὕτως ὁμολογοῦμεν
τὰς δύο φύσεις ἀληθῶς, θεῖαν καὶ ἀνθρωπίνην

ἀλλήλως καθ' ὑπόστασιν ἀτρέπτως ἐνωθείσας¹
 ἐκάστην ἀναλλοιώτον μένειν ἐν τῇ ἐνώσει²
 ἐκ δὲ τῶν δύο φύσεων μίαν ἀποτελεῖσθαι
 τὸν ἕνα τὴν ὑπόστασιν· οὗτος³ πίστεως ὅρος.

Ἔστω ὡς πρὸς τὸ ποσὸν καὶ τὴν θέσιν τῶν στίχων ὁ Β συμφω-
 ρεῖ τῷ κώδ. τοῦ Meerm.iana.

43. μετὰ τὴν .ΑΒ.

44. ἀνθρώπου .ΑΒ.

45. τὸν μονογενῆ λόγον Α.

μονογενῆ τὸν λόγον Β.

46. τῇ μιᾷ .ΑΒ.

47. ἵκωνται γὰρ Β. ἀσυγχύτως ΑΒ.

48. διήρηνται ΑΒ.

49. ἄλλη γὰρ θεοῦ ΑΒ. ὁ ἐν ΑΒ.

53. ὡς οὖν ΑΒ.

58. χριστοῦ Α. μὴ λέγειν Α.

59. λέγειν δὲ Α. λέγε δὲ Β.

ἀκριβές γαρ. Α.

61. ἀληθῶς Β.

63. τὸ εἶδος τὸ κοινὸν τὸ Α.

64. ὑφροστικῶς Α.

65. ἔστι γὰρ Α.

66. ὅπερ ἐστι

69. τὸ μὲν οὖν ΑΒ.

70. ὑπόστασις δὲ Α. ἢ μᾶλλον Β.

Μετὰ τὸν στίχον 72

ἐν τῷ Α. : ἐνέργεια ποιὰ ἐστι, κίνησις τῆς οὐσίας

» Β. : ἐνέργεια ποιᾶς ἐστι, » » »

73. ἕξις ΑΒ.

74. ἕξεως ἄλλου ἀριθμὸς Α.

ἕξεως ἄλλος ὀρισμὸς Β.

1 Meerm. ἐνωθείσαι.

2 Meerm. ἐνώσει.

3 Meerm. οὕτω.

75. ^{ψυγος} ὀλόκληρος Β.
 77. ὡς ὁ σαρκωθεὶς λόγος ΑΒ.
 83. ἐνδόξως Α.
 85. κρίναι Β. τριλανθρώπως ΑΒ.
 88. πάλυς γαρ Α
 90. ὀμοῦ δέ Α.
 92. τὸ ἀληθές δε Α. τὸ ἀληθές δέ Β.
 93. ἀρχή γαρ Α.

Ἡ παραβολή πρὸς τὴν ἔκδοσιν τοῦ περι δογμάτων ποιήματος τοῦ Ψελλοῦ παρὰ *Meermann. Thesaurus juris Civilis et Canonici*.
 Τομ. I. σ. 75 κ.έ. Α. = *Cod. Med. Gr. Vindob. XXXLIII* τοῦ
 157. αἰῶνος περίπου. Β. = *Cod. Theol. 213* 157. αἰῶνος.

Τοῦ αὐτοῦ ὑπερτίμου Ψελλοῦ περὶ νομοκανόνου
 καὶ τῶν τοπικῶν συνόδων.

(οὕτως ἐν Α = *Cod. Med. Gr. XXXLIII*.)

1. νομοκανόνου ΑΒ.
2. νόμων τέ Β.
4. νεαρῶν δε μάλιστα πανσόφως. Α.
5. συνηγορούντων. ΑΒ.
8. πιστοῦ ΑΒ.
9. ὡς μέγας ὡς Α. ὁς μέγας ὡς Β.
10. ὧν ὀκτώκαίδεκα ΑΒ.
11. ταύτη Α.
12. ἄγκυραν ΑΒ.
13. ἐξέθεντο πρὸς εἴκοσι. Β.
14. λείπει ΑΒ.
15. τρίτη δέ πάλιν γέγονεν Α.
16. αὕτη μὲν πρώτη ΑΒ.
17. ἐλάττων ΑΒ.

18. καὶ τῆς μὲν ἀγιότητι, τῆς δὲ χρόνου πρεσβείους Α.
τῆς μὲν τῆ ἀγιότητι, τῆς δὲ πρεσβείους Β.
19. δεκατέσσαρες. Α. δεκατέσσαρες. Β.
20. Τετάρτη δ' ἦ ἐν σαρκικῇ μετὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ. Α.
τετάρτη τῶν ἐν σαρκικῇ ἔγουν τῆ τριαδίτις. Β.
21. εἴκοσι Α. ὅλος ὁ στίχος λείπει Β.
22. καὶ πέμπτη Α.
28. ὕρ' ὦν ΑΒ.
30. κωνσταντινούπολιν. ΑΒ. ὁμοίως στίχος 38 ΑΒ.
- 31—35 λείπουν Β.
32. ὕρ' ὦν Α. ἐννέα Α.
31. τὸν ἀριθμὸν Α. Χαλκηδὸνη Α.
40. ἄλλοι δὲ πλήστοι Α. ἄλλοι τὲ Β.
42. ἐν οἷς πὲρ Διονύσιος Α. ὥσπερ ὁ Β.
43. τῆς Α.
48. ὀγδοήκοντα πανέντιμοι καὶ θεῖοι Β.
49. ἅπαντες Β. 50. ἄλλοι Β.
51. μέτρῳ Β.
- 52 ἀντὶ τοῦ *Mecrm.* εὐθέως κανονίζουσι τοὺς χειροτονου-
ἐν μὲν τῷ Α. : [μένους (sic)]
εὐθέτως κανονίζουσιν ἐν ζυγοῖς ἀκριβέσιν ΑΒ.
εἰ δὲ γε δοκιμάζουσι τοὺς χειροτονουμένους Α.
ἐν δὲ τῷ Β. : οἱ δὲ καὶ .
54. κανονήσας. Α.
55. τῶν πατρικῶν κανόνων Β.
57. ὕποτιτλώσας ΑΒ.
- Μετὰ τὸν 58 :
- ἀλλ' ὡς ἐν παραδείγματι τοῦτο σαφηνιστέον Α.
ἀλλ' ἐν γε »· » Β.
59. τῶν κληρουμένων ΑΒ. διὰ τι ΑΒ.
60. καθεστήκασιν ΑΒ.

61. ἐκάνονησαν. Α. 62. λογάς ΑΒ.

Μετὰ τὸν στίχον 62 :

ἡ ἐν Νικαία, δέσποτα, καὶ Νεοκισαρεία Α.

οἱ ἐν Νικαία Β.

οἱ τε μὴν ἡ ἐν σαρδικῇ καὶ ἡ ἐν Χαλκηδόνι Α.

οἱ τε μὴν ἐν τῇ κλπ. Χαλκηδόνι Β.

63. μέγας δε Α. μέγας τε Β.

64. δυσχεραίνει τίς Α. δυσχεραίνων τίς Β.

65. εἰς ἓν ἅμα πυξίον Β.

66. ἐντέχνον κατὰ πάντα Β.

68. αὐτίκα Β. 69. ἔστι δε Α. ἔστι δὲ Β.

70. ταχθέντων ΑΒ. διαφόρως Α.

73. οἱ δὲ ΑΒ. ἄγχουσι ΑΒ.

74. εἰσὶ σωφρονισταὶ Α. καὶ σωφρονίζουσιν Β.

75. αὐτῇ. ΑΒ.

Meermann auct. s. 77—8.

5. Κωνσταντινουπόλει. C. =

Cod. Med. gr. XXXI.III.

6. λόγῳ. C.

9. δυσσεβοῦντος ἀθλίως C.

14. τῷ τότε C.

17. βλασφημοῦντος C.

22. αὐδ' ὅλως C. 23. ληροδοῦντος C.

25. καὶ παρθένον Μαρίαν C.

27. Μαρκιανοῦ δεσπότη C

31. δυσσεβῶς βλασφημούντων C.

Ἰουστινιανοῦ τοῦ θαυμαστοῦ κλπ. λείπει C.

34. σύνοδον συνεκρότησαν C.

35. ἀπήλασέ τε C.

39. νόθα καὶ ξένα δέσποτα, C.

10. σωμάτων γὰρ ἀνάστασιν νῦν μὲν ἀνεῖλον ὅλως, νῦν δὲ παρεδειγματίσαν ἔγερσιν ἀλλοτρίων. Ἀδάμ τε καὶ παρθέεισον ἐξεῖπον ἀσωμάτων κτλ. C.
 11. μοφουεστίας C. 17. Μόριον C. 19. συναγράψατο C. συναγράψατο (Cod. Medl. 213) 21. ὁ Κύρου C. ὁ τύρου 213. 27. τοῦ Πωγων. κλπ. λείπει ἐν τῷ 21. Πύρρος C. Σαμοσατεὺς σὺν τούτοις τε C. Μακρίως ὁ ἄθλιος σὺν τούτοις καὶ πρὸς τούτοις C. Λογὰς ἐνταῦθα C. Πισιδίας C. Σισίνιον C.

25.

Φ. 10α. Κῦρ Μιχαήλ τοῦ Ψελλοῦ φιλοσόφου καὶ ρήτορος πρὸς τὸν ἀνεψιὸν τοῦ πατριάρχου κῦρ Μιχαήλ τὸν Θεοφύλακτον, ὅτι φιλοῦντα τὴν μουσικὴν, τὴν τραγωδίαν, τὰς δημοτικὰς παροιμίας ὑπὲρ τὴν τῆς φιλοσοφίας τέχνην καὶ γραφῶν ἐπιμέλειαν.

Οὐκ οἶδα τίσι ποτε χρήσομαι λόγοις, πρὸς σὲ τὸν λόγον ποιῶμενος, ἀνεψιὲ φίλτατε τοῦ ἁγιωτάτου ἡμῶν πατριάρχου· πρότερον ἐνδείξομαι σοὶ τὴν κοινωνίαν τῶν συμφορῶν, καὶ καταλήρηνόσω τοῦ γράμματός, ἐνδιαθέτως οὐκ ἐξεπίτηδες, ἢ παραμυθητικοῖς σε λόγοις ἀνακαλέσομαι· βούλομαι μὲν σὺν ἀμφοτέρά σοι κεράσαι· ἀλλ' ἐκ κρούεται θάτερον θατέρου· ἐν μέρει τοίγαροῦν, ὡς ἂν οἶδῃς τε ὦ ἀμφοτέροις χρήσομαι· μὴ γὰρ εἶην οὕτω ζῶν, μηδὲ τοῦ κρείττονος μέρους ἀποτετμημένος μηδ' ὥσπερ ἡμίτομόν τι τέρας καὶ ὄν καὶ φαινόμενος. Τοῖς μὲν οὖν ἐμπεφραγμένοις τὸ οὖς ἀτηχόν τι χρῆμα πεφύκασιν αἰ βρονταί· τί δέ μοι μετὰ τῶν περδίκων τὰ γράμματα· ἀνευ γὰρ περδίκων ἢ τεττίγων, οὐκ ἐξῆς ἢ τὸ τῆς ἐπιστολῆς || φ. 10β || βάρος, τὰς τῶν περδίκων ἐπελαφρίζεται πτέρυξιν καὶ τὸ τῆς παροιμίας ἐνταῦθα διαγιγνώσκειται· αἰξ̄ φερτίον ἀχθηνόν, ἐπίθετέ μοι τὸν βοῦν· ἐγὼ δὲ οἶδα καὶ λουτροῖς αὐτόθι χρῆσάμενος· καὶ θερμοῖς αὐτομάτοις ἐπινηξάμενος· καὶ στρωμνὰς μαλακάς· ὀλύνθους ἢ ἄμπελος ἦνεγκεν· ῥοδοφυγῆς ἔρπηξ ἀντὶ κάλυκος ἡδῦπνέου εὐσώδη καρπὸν ἦνθησει· ἐγὼ δὲ σοὶ πάντα παραχωρῶ, πλὴν

τῶν ἐπιστολῶν· καὶ γὰρ καὶ τούτων τὸν καρπὸν ἠλλοίωσαν αἱ φιλία·
 λαί· τὸ θηρίκλειον τὸ δακτυλωτόν· τὸν κώθωνα· τὸν Ἡρακλέα· τὸ
 ἡμίτομον· τὴν ἀμύστιδα· τὴν ἡδυποτίδα· τὸ κιστύδιον· τὴν λεκανί-
 νίδα· τὰλλα ἕσα σοι γινώριμα· ἅ πάντα ἐκ μέτης καρδίας φιλεῖς·
 μέμνησο τὸ τῆς παροίμ' ας ρητὸν καὶ αἰδέσθητι· τοῦτο· τίνων πελιθ-
 νοὶ οἱ ὀφθαλμοί· εἶνι ἀηδέαι καὶ λέσχαι· οὐχὶ τῶν ἐγγρονηζόντων
 ἐν οἴνοις; οὐαὶ τῷ ἀρνίῳ τῷ ἀποπλανηθέντι ἀπὸ τῆς ποιμένης αὐτοῦ·
 ἀπὸ γὰρ τῆς λίαν κραυγῆς βρῶμα τοῖς θηρίοις γενήσεται· ἡ φιλο-
 σοφία μὲν, ἐκ παιδείας γάρ, ἀλλ' οὐκ ἐκ πεδίων || φ. 11, α || ἡ
 φροσύνη καὶ ἐκ ψυχῶν καὶ εὐχρηστοτάτων ἡθῶν, ἀλλ' οὐκ ἐξ ὄρων καὶ
 πανδοχείων· σοῦ δέ γε ἔνεκα ἀναπληρωθεῖεν μὲν αἱ φάραγγες· ἐι-
 ομαλισθεῖεν αἱ τραχύτητες· καὶ δρυπετεῖς γίνονται αἱ καρποί· καὶ
 ἡ πίτυς, ὀχνάς ἐνέγκει· τοῦτο δὴ τὸ βουκολικόν· καὶ ἀπολαύεις αὐ-
 τῶν, καὶ πάντων εἰ βούλει καὶ μόνος, καὶ κατὰ μόνος· καὶ φθόνος
 τοῖς γε νοῦν ἔχουσιν ἐν τούτοις οὐδεῖς· ἡμῖν δὲ ἀρκεῖ τὰ βιβλία·
 καὶ ὅποσοι ἐκείθεν μοι φύονται καρποί· κἀνταῦθα τίς ἀφέλοι, εὐ νε-
 μεσήσω στραφείην γὰρ αὐτίκα πρὸς τὸν Θεόν· οὐ μέ τις οὐκ ἂν
 ἀφαρπάσει· ποτέ· ποῦ γὰρ ἀπενέγκοι μοι, εὐ μὴ ἐκεῖνος, ποῖοις
 πλατωνικοῖς κρατήρσιν ἢ φέρ' εἰπεῖν ἐγκυκλίου παιδείσεως, ἐγέ-
 νετο προσκορής. Φεῦ τῆς ζημίας· ἀντὶ φιλοσόφου τρικάπηλον λέγε-
 σθαι; ἀλλ' ὦ, τίνα ποτὲ φθέγγομαι ῥήματα, κρίματα δὲ λαλήσω
 Θεέ μου πρὸς σέ. Τὴν μὲν οὖν φιλοσοφίαν ὡς τινα θῆτα, εἴπερ ἡε-
 ράπαινα ἐκκυλινδεῖσθαι πεποίηκας, τὴν δὲ μουσικὴν καὶ ἀρμονίαν
 γοῦν || φ. 11, β || ὡς μέλη θεία κατάγουσι· καὶ πωλῶσι καπηλι-
 καῖς καὶ κιγκλίσιν, οἴμοι καὶ πορνικαῖς ἀλλὰ τοῦτο δὴ τὸ ῥῆμα,
 οἰά τινα δαλὲν ἐξημμένον ἀνὴρ διαδεξάμενος κάπηλος· ὕλην ἑαυτῷ
 ἀπολογιῶν ἀκαίρων ἴσως περιποιήσαιο· ἀλλάγε δὴ καὶ διαλεξέ-
 μεθα πρὸς ἀλλήλους, καὶ εἰ ἀπολογία εὐ ἀποδώσεις τοῦ λόγου,
 ποιεῖ ὃ βούλει· καί με ἔα ὡς ἀμαθῆ φθέγγεσθαι· εἰπέ μοι οὖν τὸ
 τῆς οὐσίας ὄνομα, ὑπάρξεώς ἐστι παραστατικὸν ἢ ἐνώσεως· καὶ
 ταῦτόν ὑπαρξίς καὶ οὐσία; ἢ ἕτερον παρὰ ταύτην; καὶ πῶς ἐ Πλά-
 των, ἐν μὲν Τιμαίῳ ἀρμονίαν εἶναι τίθεται· τὴν ψυχὴν ἐν δὲ τῷ
 Φαίδωνι, ἀπορραπίζει τὴν τοιαύτην ἑξάν; καὶ ποῦ τὸ κακὸν τα-
 κτέον ἡμῖν· καὶ πῶς γεννητὴ ἑμοῦ καὶ ἰαγέννητος ἢ ψυχῆ, ἀλλὰ

ταῦτα πρὸς φιλοσόφους, ἀλλ' οὐ καπήλους· τί ποτε ταῦτα τὰ ἐπιδή-
 μια, βούλεται· τὰ ἐνύπνια, ἐν ὑπνωκαίτη· καὶ ὅπερ ἐν ἑπτὰ κινέεται,
 τοῦτο ἐν τριπλασίησι τελειοῦται· καὶ ὅτι περ ἐννέα, τοῦτο ἐν δι-
 πλασίησιν· ἀλλ' οὐ ἢ φ. 12, α ἢ χρῆ πολλά πρὸς τοῖς γε νοῦν ἔχουσι
 φθέγγεσθαι, ἀλλ' ἢ μόνον δεικνύειν τὸν ὀβολόν· κάκεινος εὐθύς
 ἔψεται : —

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΡΙΟΥ